

Conceptvoorstel van een algemene maatregel van bestuur houdende regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiebesluit)

INHOUDSOPGAVE ENERGIEBESLUIT

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN.....	2
HOOFDSTUK 2 ENERGIEMARKTEN.....	2
Afdeling 2.1 Contractuele verhouding tussen eindafnemer en leverancier of actieve afnemer en marktdeelnemer die aggregeert	2
Afdeling 2.2 Vergunning leveranciers.....	5
Afdeling 2.3 Overige bepalingen.....	6
HOOFDSTUK 3 BEHEER VAN ELEKTRICITEITS- EN GASSYSTEMEN.....	6
Afdeling 3.1 Aanwijzing en inrichting systeembeheerders.....	6
Paragraaf 3.1.1 Aanwijzen, certificeren en erkennen van systeembeheerders	6
Paragraaf 3.1.2 Bescherming vitale processen	7
Paragraaf 3.1.3 Voorwaarden infrastructuurbedrijf	8
Afdeling 3.2 Taken transmissiesysteembeheerder en distributiesysteembeheerder	8
Paragraaf 3.2.2 Vrijstellingen enkelvoudige storingsreserve transmissiesysteem elektriciteit..	8
Paragraaf 3.2.3 Ontheffingen enkelvoudige storingsreserve transmissiesysteem elektriciteit..	11
Paragraaf 3.2.4 Verplaatsen en verkabelen delen elektriciteitssysteem	12
Paragraaf 3.2.5 Investeringsplan.....	14
Paragraaf 3.2.6 Aansluiten en transporteren gas en afsluiten.....	16
Paragraaf 3.2.8 Bijzondere taken transmissiesysteembeheerder voor gas.....	18
Afdeling 3.3 Verplichtingen systeembeheerders	19
Paragraaf 3.3.1 Kwaliteitsborging, calamiteiten en voorvallen transmissie- en distributiesysteem	19
Paragraaf 3.3.2 Verplichtingen systeembeheerders bij overstappen en faillissement leverancier	21
Paragraaf 3.3.3 Financieel beheer en boekhouding systeembeheerders.....	21
Paragraaf 3.3.4 Tarieven en voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders	23
Paragraaf 3.3.5 Verplichtingen beheerders bijzondere systemen	24
Paragraaf 3.3.6 Schadevergoeding net op zee.....	26
HOOFDSTUK 4 METEN EN GEGEVENS	26
Afdeling 4.1 Erkenning meetverantwoordelijke partij	26
Afdeling 4.2 Meten buiten overdrachtspunten	28
Afdeling 4.3 Melding en openbaarmaking incidenten gegevensbescherming.....	31
HOOFDSTUK 5 UITVOERING, TOEZICHT EN HANDHAVING	31
Afdeling 5.1 Uitvoering door Autoriteit Consument en Markt	31
Afdeling 5.2 Uitvoering door Onze Minister	33
Afdeling 5.3 Overige bepalingen.....	33
HOOFDSTUK 6 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN	33
Afdeling 6.1 Wijziging andere besluiten.....	33
Afdeling 6.2 Slotbepalingen	33

Conceptvoorstel van een algemene maatregel van bestuur houdende regels over energiemarkten en energiesystemen (Energiebesluit)

CONCEPT ALGEMENE MAATREGEL VAN BESTUUR

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van [...] van nr. [...]

Gelet op....;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 begripsbepalingen

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

beveiliging van een transmissie- of distributiesysteem: geheel van maatregelen om het transmissie- of distributiesysteem te beschermen tegen schadelijke invloeden van buitenaf;

besturing van een transmissie- of distributiesysteem: het op een automatische manier in een bepaalde toestand brengen of houden van een transmissie- of distributiesysteem of onderdeel daarvan;

erkend kredietbeoordelingsbureau: een kredietbeoordelingsbureau als bedoeld in Besluit van 12 oktober 2006, houdende prudentiële regels voor financiële ondernemingen die werkzaam zijn op de financiële markten (Besluit prudentiële regels Wft) (Stb. 2006, 519), dat ingevolge artikel 88 van dat besluit is erkend;

gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur: gemiddelde luchttemperatuur te De Bilt (T) in een etmaal, gecorrigeerd voor de gemiddelde windsnelheid op hetzelfde station (V) in dezelfde periode uitgedrukt in meters per seconde, volgens de formule: $T_{eff} = T - (V/1,5)$;

investeringsplan: investeringsplan als bedoeld in artikel 3.36 van de wet;

kwaliteitsborgingssysteem: kwaliteitsborgingssysteem als bedoeld in artikel 3.74 van de wet;

leveringsvergunning: vergunning, bedoeld in artikel 2.18, derde lid, van de wet;

pieklevering: het deel van de feitelijke aflevering van gas in een uur aan eindafnemers met een kleine aansluiting dat de hoeveelheid te boven gaat zoals die maximaal in een uur aan deze eindafnemers zou worden geleverd op een dag met een gemiddelde effectieve etmaaltemperatuur in De Bilt van -9 °C (graden Celsius);

wet: Energiewet.

HOOFDSTUK 2 ENERGIEMARKTEN

Afdeling 2.1 Contractuele verhouding tussen eindafnemer en leverancier of actieve afnemer en marktdeelnemer die aggregeert

Artikel 2.6 leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de inhoud van de overeenkomsten;
- b. het wijzigen en opzeggen van de overeenkomsten;
- c. de registratieplicht, bedoeld in het vijfde lid;

- d. de informatie die de leverancier een eindafnemer verstrekt over de energiebronnen bij levering van elektriciteit of gas uit hernieuwbare bronnen en de wijze waarop deze wordt verstrekt;*
- e. overige informatie die een leverancier een eindafnemer al dan niet periodiek en al dan niet kosteloos verstrekt en de wijze waarop deze wordt verstrekt.*

Artikel 2.32 aggregatieovereenkomsten

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de inhoud van de overeenkomsten;*
- b. het wijzigen en opzeggen van de overeenkomsten;*
- c. informatie die een marktdeelnemer een actieve afnemer al dan niet periodiek en al dan niet kosteloos verstrekt en de wijze waarop deze wordt verstrekt.*

2.6.6 Artikel 1 inhoud leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel

Een leverancier stelt een leveringsovereenkomst of een leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel met een eindafnemer op schrift en zorgt ervoor dat de overeenkomst in ieder geval de volgende gegevens bevat:

- a. de naam, het adres, het telefoonnummer en het e-mailadres van de leverancier;
- b. een omschrijving van de te leveren goederen en diensten en de overeengekomen kwaliteitsniveaus daarvan;
- c. de ingangsdatum van de levering van de te leveren goederen en diensten;
- d. indien van toepassing, informatie over de voorwaarden die zijn verbonden aan aanbiedingen;
- e. de overeengekomen tarieven of de wijze waarop informatie kan worden verkregen over de geldende tarieven voor de levering van elektriciteit of gas;
- f. in het geval van afspraken over het leveren van elektriciteit of gas uit hernieuwbare bronnen, de wijze waarop informatie kan worden verkregen over de herkomst van de te leveren elektriciteit of gas;
- g. de looptijd van de overeenkomst en de voorwaarden voor wijziging, verlenging en beëindiging van de overeenkomst of diensten;
- h. een omschrijving van de toepasselijke vergoedingen en terugbetalingsregelingen als de geleverde goederen en diensten niet aan de overeengekomen kwaliteitsniveaus voldoen met inbegrip van onnauwkeurige en te late facturering;
- i. de wijze waarop geschillenprocedures bij een onafhankelijke geschillencommissie aanhangig kunnen worden gemaakt;
- j. indien van toepassing, informatie over de opzegvergoeding bij tussentijdse opzegging van de overeenkomst;
- k. de maximale hoogte van de waarborgsom die de leverancier in rekening kan brengen en de omstandigheden waaronder hij dit kan doen; en
- l. indien van toepassing, informatie over consumentenrechten, met inbegrip van informatie over klachtenbehandeling.

2.6.6 Artikel 2 betalingswijzen leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel

1. Een leverancier biedt eindafnemers een keuze uit betalingswijzen en vermeldt de overeengekomen betalingswijze in de leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel met de eindafnemer.
2. Een verschil in tarieven en voorwaarden tussen de betalingswijzen, bedoeld in het eerste lid, houdt uitsluitend verband met het verschil in kosten die die betalingswijzen voor de leverancier met zich brengen.

2.6.6 Artikel 3 wijziging van tarieven of voorwaarden leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel

1. Een leverancier stelt eindafnemers op een transparante en begrijpelijke manier rechtstreeks in kennis van elke aanpassing van de tarieven voor de levering van elektriciteit of gas of de methode voor vaststelling hiervan, alsmede van de redenen, voorwaarden en de reikwijdte ervan,

en wijzen hun daarbij op hun recht de overeenkomst op te zeggen wanneer zij van een dergelijk voornemen in kennis worden gesteld.

2. Een leverancier stelt eindafnemers op een transparante en begrijpelijke manier rechtstreeks in kennis van elk voornemen de aan de overeenkomst verbonden voorwaarden voor de levering van elektriciteit of gas te wijzigen, en wijst hun daarbij op hun recht de overeenkomst op te zeggen wanneer zij van een dergelijk voornemen in kennis worden gesteld.

3. Een leverancier informeert eindafnemers over de aanpassing van de tarieven, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk twee weken, en voor zover het huishoudelijke eindafnemers betreft uiterlijk een maand, voor de aanpassing in werking treedt.

2.6.6 Artikel 4 registratieplicht leveringsovereenkomst en leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel

Een leverancier vraagt, ten behoeve van de registratie als bedoeld in artikel 2.6, vijfde lid, van de wet, een eindafnemer voorafgaand aan het sluiten van de leveringsovereenkomst of leveringsovereenkomst inzake peer-to-peer-handel of deze een huishoudelijke eindafnemer of een micro-onderneming is.

2.6.6 Artikel 5 nadere verplichtingen universele dienstverlening

Een leverancier draagt er zorg voor dat bij zijn aanbod voor eindafnemers met een kleine aansluiting in ieder geval kenbaar is:

a. dat hij verplicht is te leveren aan elke eindafnemer met een kleine aansluiting die zijn aanbod aanvaardt;

b. dat hij overeenkomstig artikel 2.25 van de wet preventieve maatregelen neemt om het beëindigen van levering aan of de facilitering in peer-to-peer-handel ten behoeve van een eindafnemer met een kleine aansluiting wegens wanbetaling zoveel mogelijk te voorkomen; en

c. dat hij overeenkomstig artikel [2.6.6 Artikel 3 wijziging van tarieven en voorwaarden] verplicht is eindafnemers binnen de in artikel 2.6.6 Artikel 3, derde lid, bepaalde termijn rechtstreeks in kennis te stellen van elke aanpassing van de tarieven voor de levering van elektriciteit en gas en van elk voornemen de aan de overeenkomst verbonden voorwaarden voor de levering van elektriciteit of gas te wijzigen.

2.32.5 Artikel 1 inhoud aggregatieovereenkomst

1. Een marktdeelnemer die aggregeert stelt een aggregatieovereenkomst met een actieve afnemer op schrift en zorgt ervoor dat de aggregatieovereenkomst in ieder geval de volgende gegevens bevat:

a. de naam, het adres, het telefoonnummer en het e-mailadres van de marktdeelnemer die aggregeert;

b. een omschrijving van de aard en de voorwaarden van de overeenkomst;

c. de ingangsdatum van de teruglevering of de vraagresponsdienst;

d. de overeengekomen vergoeding voor de teruggeleverde elektriciteit of vraagrespons en de wijze waarop informatie kan worden verkregen over de geldende vergoedingen;

e. de looptijd van de overeenkomst en de voorwaarden voor wijziging, verlenging en beëindiging van de overeenkomst;

f. indien van toepassing, informatie over de opzegvergoeding bij tussentijdse opzegging van de overeenkomst;

g. de wijze waarop geschillenprocedures bij een onafhankelijke geschillencommissie aanhangig kunnen worden gemaakt; en

h. indien van toepassing, informatie over consumentenrechten, met inbegrip van informatie over klachtenbehandeling.

2. Artikel [2.6.6 Artikel 3 wijziging van tarieven of voorwaarden] is van overeenkomstige toepassing op een aggregatieovereenkomst met dien verstande dat in plaats van 'een leverancier' wordt gelezen 'een marktdeelnemer die aggregeert'.

Afdeling 2.2 Vergunning leveranciers

Artikel 2.18 aanvragen en verlenen vergunning

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de vereisten, bedoeld in het eerste lid.

2.18.2 Artikel 1 eisen aan de vergunning

1. Een leverancier die krachtens artikel 2.17 van de wet vergunningplichtig is, beschikt over de benodigde organisatorische, financiële en technische kwaliteiten, alsmede over voldoende deskundigheid als bedoeld in artikel 2.18, eerste lid, van de wet, indien:

- a. de leverancier beschikt over een goede administratieve organisatie, met inbegrip van de financiële administratie, en over een goede interne of externe controle hierop;
- b. de leverancier beschikt over een solide financiële positie en een gedegen inkoopstrategie;
- c. de leverancier balanceringsverantwoordelijke is, of de balanceringsverantwoordelijkheid voor voldoende lange termijn aan een balanceringsverantwoordelijke heeft overgedragen;
- d. de leverancier beschikt over een onafhankelijke risicomanager die verantwoordelijk is voor de beheersing van risico's voor de financiële positie van de leverancier;
- e. de leverancier niet in staat van faillissement verkeert;
- f. de leverancier geen surseance van betaling is verleend; en
- g. de leverancier redelijke voorwaarden hanteert.

2. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de vereisten, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 2.19 wijzigen en intrekken vergunning

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de procedure en het treffen van voorzieningen bij de intrekking van een vergunning.

PM

Artikel 2.21 overdragen vergunning

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de voorwaarden voor en de procedure bij het overdragen van een vergunning als bedoeld in het eerste lid.

2.21.2 Artikel 1 overdragen vergunning

1. De Autoriteit Consument en Markt verleent een leverancier op aanvraag toestemming voor het overdragen van een vergunning als bedoeld in artikel 2.21, eerste lid, van de wet als hij voldoet aan de eisen gesteld in het tweede en derde lid.

2. De aanvrager van toestemming voor het overnemen van een vergunning voldoet aan de eisen gesteld bij of krachtens artikel 2.18, eerste en tweede lid, van de wet.

3. De aanvraag voor het overdragen van een vergunning voldoet aan de bij of krachtens artikel 2.18, vijfde lid, gestelde voorwaarden en bevat:

- a. de reden van de overdracht van de vergunning;
- b. een onderbouwing waarom de overdracht geen nadelige effecten heeft voor de overnemende leverancier en geen invloed heeft op het voldoen aan de eisen die bij het verlenen van de vergunning zijn gesteld; en
- c. de wijze waarop eindafnemers met een kleine aansluiting worden geïnformeerd over de overdracht.

Artikel 2.24 faillissementsregime

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de verplichting van vergunninghouders om de levering aan eindafnemers met een kleine aansluiting te borgen in geval van een

faillissement van een vergunninghouder of in geval een vergunning als bedoeld in artikel 2.18, derde lid, wordt ingetrokken.

PM

Afdeling 2.3 Overige bepalingen

Artikel 2.66 vergelijkingsinstrument

2. Het vergelijkingsinstrument als bedoeld in het eerste lid, voldoet aan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nader te stellen regels.

2.66.2 Artikel 1 vergelijkingsinstrument

Een vergelijkingsinstrument als bedoeld in artikel 2.66, eerste lid, van de wet wordt op verzoek van de aanbieder van dat vergelijkingsinstrument gecertificeerd indien het vergelijkingsinstrument voldoet aan de volgende voorwaarden:

- a. de toegang tot het vergelijkingsinstrument is kosteloos voor huishoudelijke eindafnemers en micro-ondernemingen;
- b. het vergelijkingsinstrument is operationeel onafhankelijk van de leveranciers en andere marktdeelnemers en waarborgt dat aanbieders in de zoekresultaten gelijk worden behandeld;
- c. het vergelijkingsinstrument vermeldt op een voor de eindgebruiker duidelijk vindbare wijze:
  - 1°. wie de eigenaar daarvan is;
  - 2°. wie het vergelijkingsinstrument beheert en controleert;
  - 3°. hoe het vergelijkingsinstrument wordt gefinancierd; en
  - 4°. de duidelijke en objectieve criteria waarop de vergelijking moet worden gebaseerd;
- d. het vergelijkingsinstrument maakt gebruik van duidelijke en ondubbelzinnige taal;
- e. het vergelijkingsinstrument geeft nauwkeurige en actuele informatie, met vermelding van het tijdstip van de meest recente actualisering;
- f. het vergelijkingsinstrument is toegankelijk voor eindgebruikers met een handicap door waarneembaar, bedienbaar, begrijpelijk en robuust te zijn;
- g. het vergelijkingsinstrument voorziet in een effectieve procedure om onjuiste informatie te melden;
- h. het vergelijkingsinstrument staat open voor iedere leverancier, die de relevante informatie beschikbaar maakt en omvat een breed scala aan aanbiedingen, met uitzondering van het aanbod om ten behoeve van eindafnemers te faciliteren in peer-to-peer handel, die een significant deel van de markt beslaan; en
- i. het vergelijkingsinstrument vermeldt in voorkomend geval duidelijk dat de gepresenteerde informatie geen volledig overzicht van de markt biedt, voordat de zoekresultaten worden getoond.

HOOFDSTUK 3 BEHEER VAN ELEKTRICITEITS- EN GASSYSTEMEN

Afdeling 3.1 Aanwijzing en inrichting systeembeheerders

Paragraaf 3.1.1 Aanwijzen, certificeren en erkennen van systeembeheerders

Artikel 3.8 vervallen of intrekken aanwijzing of erkenning

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:

- a. het intrekken van een aanwijzing, certificering of erkenning;
- b. de overdracht van de eigendom van een systeem voor gevallen waarin een aanwijzing, certificering of erkenning vervalt, wordt ingetrokken of niet kan worden verleend.

3.8.3 Artikel 1 intrekken aanwijzing systeembeheerder

1. Onze Minister kan een aanwijzing als systeembeheerder als bedoeld in artikel 3.2, eerste lid van de wet, intrekken indien:

- a. de Autoriteit Consument en Markt de certificering als bedoeld in artikel 3.4, eerste of derde lid, van de wet, van die systeembeheerder heeft ingetrokken;
- b. de aangewezen systeembeheerder niet langer voldoet aan de eisen, gesteld bij artikel 3.3, tweede tot en met zesde lid, van de wet.

3.8.3 Artikel 2 intrekken erkenning gesloten systeem

De Autoriteit Consument en Markt kan een erkenning als gesloten systeem als bedoeld in artikel 3.7 van de wet, intrekken indien:

- a. niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 3.7 van de wet;
- b. het gesloten systeem niet wordt beheerd door degene die op grond van artikel 3.6 van de wet, als beheerder is aangewezen;
- c. de beheerder van het gesloten systeem in strijd handelt met de voorschriften en beperkingen als bedoeld in artikelen 3.103 en 3.104, tweede en derde lid, van de wet;
- d. bij de aanvraag om een erkenning onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing op de aanvraag zou hebben geleid.

Paragraaf 3.1.2 Bescherming vitale processen

Artikel 3.18 bescherming vitale processen

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur:

- a. kunnen in het kader van het beheer, het onderhoud en de ontwikkeling van een veilig en betrouwbaar systeem, ter verzekering van de geheimhouding van gegevens, hulpmiddelen of materialen van beheerders van systemen of door beheerders van systemen met behulp van die gegevens, hulpmiddelen of materialen ingerichte werkmethode of processen, worden aangewezen als essentieel in het kader van de bescherming van vitale processen voor de nationale veiligheid;
- b. kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de omgang met gegevens, hulpmiddelen, materialen, processen of werkmethode die krachtens onderdeel a zijn aangewezen;
- c. kunnen ter bescherming van de in onderdeel a beschreven belangen regels worden gesteld aan de betrouwbaarheid van toeleveranciers of de door hen te leveren goederen of diensten;
- d. kunnen ter bescherming van de in onderdeel a beschreven belangen regels worden gesteld aan het selectieproces van medewerkers die kennis hebben of krijgen van de krachtens onderdeel a aangewezen gegevens, hulpmiddelen, materialen, processen of werkmethode.

3.18 Artikel 1 aanwijzing gegevens, hulpmiddelen, materialen, werkmethode en processen

Bij ministeriële regeling worden de in artikel 3.18, eerste lid, onderdeel a, van de wet, bedoelde gegevens, hulpmiddelen, materialen, werkmethode en processen met de daarbij behorende mate van geheimhouding aangewezen, waarbij in ieder geval worden aangewezen:

- a. gegevens, hulpmiddelen en materialen voor:
  - 1°. de instandhouding van een transmissie- of distributiesysteem;
  - 2°. de beveiliging van een transmissie- of distributiesysteem;
  - 3°. de besturing van een transmissie- of distributiesysteem;
  - 4°. de bewaking van gegevens, hulpmiddelen en materialen;
  - 5°. de bediening van onderdelen van een transmissie- of distributiesysteem;
  - 6°. het beschikbaar stellen van gegevens ten behoeven van marktfacilitering;
- b. gegevens die onder verplichting tot geheimhouding zijn verkregen;
- c. werkmethode en processen die zijn ingericht met behulp van gegevens, hulpmiddelen en materialen als bedoeld in onderdeel a.

3.18 Artikel 2 verplichtingen geheimhouding

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder treft ten aanzien van de gegevens, hulpmiddelen, materialen, processen en werkmethode, bedoeld in artikel 3.18 artikel 1, maatregelen die nodig zijn om de geheimhouding daarvan te verzekeren.

2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, houden onder meer in:
  - a. bescherming tegen ontvreemding, vernietiging, verwijdering, onthulling, verlies of toegang tot die gegevens, hulpmiddelen of dat materiaal door een onbevoegde, of tegen enige andere vorm van compromittering;
  - b. beveiliging van terreinen, gebouwen en ruimten, waar de betrokken gegevens, hulpmiddelen of materialen worden bewaard of gebruikt of waar de betrokken processen worden gevolgd of de betrokken werkmethoden worden toegepast;
  - c. screening van personen die de relevante verplichting tot geheimhouding naar behoren kunnen vervullen;
  - d. aanwijzen van een aan de betrokken transmissiesysteembeheerder of distributiesysteembeheerder verbonden functionaris, belast met het treffen van maatregelen ter verzekering van de geheimhouding en met het toezicht op de naleving daarvan.
3. Op verzoek van Onze Minister verstrekt de transmissie- of distributiesysteembeheerder informatie over de gegevens, hulpmiddelen, materialen, processen of werkmethoden, bedoeld in het eerste lid.
4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de maatregelen, bedoeld in het eerste en tweede lid, die kunnen verschillen voor verschillende systeembeheerders en naar aantal aansluitingen.

Paragraaf 3.1.3 Voorwaarden infrastructuurbedrijf

Artikel 3.21 aandelen infrastructuurbedrijf

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:
- a. de eisen aan productiefaciliteiten voor waterstofgas, bedoeld in het derde lid, onderdeel a;
  - b. de eisen aan productiefaciliteiten voor gas uit hernieuwbare bronnen en andere gasvormige stoffen uit hernieuwbare bron dan gas, bedoeld in het derde lid, onderdeel a;
  - c. de maximale termijn waarvoor een ontheffing kan worden verleend;
  - d. de beëindiging van de activiteit waarvoor ontheffing is verleend;
  - e. de maximale omvang en de vorm van de deelname aan een vennootschap, die een productiefaciliteit voor waterstofgas, gas uit hernieuwbare bronnen of andere gasvormige stoffen uit hernieuwbare bron dan gas aanlegt, onderhoudt en ter beschikking stelt aan een derde;
  - f. de eisen waaraan de informatie, bedoeld in het derde lid, onderdelen b en c, moet voldoen.

3.21.5 Artikel 1 Informatie en duur ontheffing infrastructuurbedrijf

1. Een infrastructuurbedrijf dat verzoekt om een ontheffing als bedoeld in artikel 3.21, derde lid, van de wet, toont aan:
  - a. door middel van een marktonderzoek dat andere marktpartijen de productiefaciliteit zonder deelname van het infrastructuurbedrijf niet zullen ondernemen;
  - b. dat de activiteit waarvoor om ontheffing wordt verzocht, wezenlijk bijdraagt aan het reduceren van de uitstoot van koolstofdioxide of het verhogen van het aandeel van energie uit hernieuwbare bronnen in de energievoorziening in Nederland.
2. Een ontheffing wordt verleend voor een periode van maximaal 15 jaren.

Afdeling 3.2 Taken transmissiesysteembeheerder en distributiesysteembeheerder

Paragraaf 3.2.2 Vrijstellingen enkelvoudige storingsreserve transmissiesysteem elektriciteit

Artikel 3.26 enkelvoudige storingsreserve transmissiesysteem elektriciteit

1. De transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit ontwerpt het transmissiesysteem voor elektriciteit zodanig en houdt het zodanig in werking dat het transport van elektriciteit ook verzekerd is als zich een uitvalsituatie voordoet, in vol bedrijf, en ten tijde van onderhoud, tenzij:
- a. het aansluitingen betreft;
  - b. bij algemene maatregel van bestuur voor een bepaalde uitvalsituatie vrijstelling is verleend;

c. voor een specifiek onderdeel van het systeem op aanvraag van de transmissiesysteembeheerder ontheffing is verleend door de Autoriteit Consument en Markt. Aan de ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de verlening, wijziging en intrekking van een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c.

3.26.1 Artikel 1 vrijstelling 220 kV of hoger in normaal bedrijf

Een uitvalsituatie in een transmissiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van 220 kV of hoger in normaal bedrijf, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 3.26, eerste lid, van de wet, indien:

a. de uitvalsituatie betrekking heeft op een transformator naar een spanning lager dan 110 kV en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 100 MW gedurende ten hoogste tien minuten, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 200 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de transformator aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau hoger dan 1 kV aangesloten productie betreft;

b. de uitvalsituatie betrekking heeft op een railsysteem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal 1.500 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het railsysteem aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV aangesloten productie betreft.

3.26.1 Artikel 2 vrijstelling 220 kV of hoger tijdens onderhoud

Een uitvalsituatie in een transmissiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van 220 kV of hoger tijdens onderhoud, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 3.26, eerste lid, van de wet, indien:

a. de uitvalsituatie betrekking heeft op een transformator naar een spanning lager dan 110 kV en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 100 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 200 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de transformator aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV aangesloten productie betreft;

b. de uitvalsituatie betrekking heeft op een railsysteem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 1000 MW gedurende ten hoogste twee uur, waarna de onderbreking maximaal 500 MW is, vervolgens lineair afneemt tot maximaal 100 MW en na zes uur is opgelost, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 1.500 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het railsysteem aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft.

3.26.1 Artikel 3 vrijstelling 110 tot 220 kV in normaal bedrijf

Een uitvalsituatie in een transmissiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV in normaal bedrijf, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 3.26, eerste lid, van de wet, indien:

a. de uitvalsituatie betrekking heeft op een transformator naar een spanning lager dan 110 kV en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 100 MW gedurende ten hoogste tien minuten, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 200 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de transformator aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem

voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

b. de uitvalsituatie betrekking heeft op een circuit en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 100 MW gedurende ten hoogste tien minuten, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 500 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het circuit aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

c. de uitvalsituatie betrekking heeft op een railsysteem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 500 MW gedurende ten hoogste een uur en daarna maximaal 100 MW gedurende ten hoogste vijf uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 1500 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het railsysteem aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft.

3.26.1 Artikel 4 vrijstelling 110 tot 220 kV tijdens onderhoud

1. Een uitvalsituatie in een transmissiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV tijdens onderhoud, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 3.26, eerste lid, van de wet, indien:

a. de uitvalsituatie betrekking heeft op een transformator naar een spanning lager dan 110 kV en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 100 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 200 MW gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de transformator aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV aangesloten productie betreft;

b. de uitvalsituatie betrekking heeft op een circuit en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 100 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 500 MW, gedurende ten hoogste twee weken, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het circuit aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

c. de uitvalsituatie betrekking heeft op een railsysteem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 1000 MW gedurende ten hoogste twee uur, waarna de onderbreking maximaal 500 MW is, vervolgens lineair afneemt tot maximaal 100 MW en na zes uur is opgelost, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 1500 MW gedurende ten hoogste zes uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op het railsysteem aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft.

2. In afwijking van het eerste lid, aanhef en onderdelen b en c, is een uitvalsituatie in een transmissiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV tijdens onderhoud vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 3.26, eerste lid, van de wet, indien:

a. de uitvalsituatie betrekking heeft op een gesloten schakelinstallatie ten tijde van reparatie, modificatie en vervanging van dit onderdeel van het systeem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 100 MW gedurende ten hoogste 48 uur, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 500 MW gedurende 48 uur, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de schakelinstallatie aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft;

b. de uitvalsituatie betrekking heeft op een gasdrukpijkabel of een oliedrukkabel ten tijde van reparatie, modificatie en vervanging van dit onderdeel van het systeem en leidt tot een onderbreking van transport van elektriciteit van maximaal:

1°. 100 MW gedurende ten hoogste een week, voor zover het transport ten behoeve van verbruik betreft, of

2°. 500 MW gedurende ten hoogste een week, voor zover het transport ten behoeve van rechtstreeks op de gasdrukpijkabel of een oliedrukkabel aangesloten, dan wel op het onderliggende distributiesysteem voor elektriciteit met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV aangesloten productie betreft.

3.26.1 Artikel 5 vrijstelling verbindingen over een mast en schakelsequenties

Een uitvalsituatie in een transmissiesysteem voor elektriciteit is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 3.26, eerste lid, van de wet, indien die betrekking heeft op:

- a. een mast met een of meer bovengrondse verbindingen;
- b. een railsysteem gedurende een schakelsequentie.

3.26.1 Artikel 6 vrijstelling systeemonderdelen indien ontheffing is aangevraagd

Een uitvalsituatie in een transmissiesysteem met een spanningsniveau van 110 kV of hoger, is vrijgesteld van de norm in de aanhef van artikel 3.26, eerste lid, van de wet, indien de uitvalsituatie betrekking heeft op een onderdeel van het systeem waarvoor een ontheffing is aangevraagd als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, onderdeel c, van de wet, tot de dag na die waarop de beslissing op de aanvraag onherroepelijk is geworden.

Paragraaf 3.2.3 Ontheffingen enkelvoudige storingsreserve transmissiesysteem elektriciteit

3.26.2 Artikel 1 vereisten aanvraag ontheffing storingsreserve

1. Een aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, onderdeel c, van de wet, omvat:

- a. een aanduiding van het onderdeel van het transmissiesysteem voor elektriciteit waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd en een locatiebeschrijving daarvan;
- b. de redenen voor afwijking van de norm in artikel 3.26, eerste lid, van de wet of, indien van toepassing, vrijstelling in de artikelen [3.26.1 Artikel 1 tot en met 3.26.1, artikel 6];
- c. de maximale omvang van onderbroken transport van elektriciteit in MW en de maximale duur van de onderbreking bij een uitvalsituatie met betrekking tot het onderdeel van het transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd, in voorkomend geval uitgesplitst naar transport ten behoeve van productie of verbruik, en een toelichting hierop;
- d. een beschrijving van de kans op een onderbreking als bedoeld in onderdeel c;
- e. een toelichting op conformiteit van de aanvraag met Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PbEU 2017, L 220);
- f. een voorstel voor de duur van de ontheffing en een onderbouwing daarvan;
- g. een beschrijving van de belangrijkste risico's ten aanzien van de raming en planning van het project voor de investering om aan de norm te voldoen en een beschrijving van de maatregelen die de aanvrager neemt om deze risico's te beperken.

2. Indien de aanvraag betrekking heeft op het verlengen van de duur van een ontheffing, omvat de aanvraag in afwijking van het eerste lid een motivering waarom het project voor de investering om aan de norm te voldoen niet is afgerond, waarbij wordt beschreven op welke wijze de aanvrager zich heeft ingespannen om het project te realiseren en welke maatregelen worden genomen om het project binnen de gevraagde verlengde termijn te realiseren.

3.26.2 Artikel 2 beslistermijn

De Autoriteit Consument en Markt neemt het besluit op de aanvraag tot een ontheffing zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk zes maanden na ontvangst van de aanvraag. Deze termijn kan eenmaal met ten hoogste zes maanden worden verlengd.

3.26.2 Artikel 3 voorwaarde ontheffing

Aan de ontheffing wordt de voorwaarde verbonden dat wanneer het systeemonderdeel waarvoor ontheffing wordt verleend ingrijpend wordt gerenoveerd of gemodificeerd, het desbetreffende systeemonderdeel wordt aangepast overeenkomstig de norm in artikel 3.26, eerste lid, van de wet of, indien van toepassing, een vrijstelling in de artikelen [3.26.1 Artikel 1 tot en met 3.26.1, artikel 6].

3.26.2 Artikel 4 reikwijdte en duur ontheffing

1. Een ontheffing wordt verleend voor een onderdeel van het transmissiesysteem voor elektriciteit dat op 1 januari 2021 niet voldoet aan de norm, bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, van de wet of, indien van toepassing, een vrijstelling als bedoeld in de artikelen [3.26.1 Artikel 1 tot en met 3.26.1, artikel 6], voor ten hoogste de maximale omvang en duur van de onderbreking bij een uitvalsituatie met betrekking tot dat onderdeel op die datum.

2. De bij ontheffing toegestane uitvalsituatie leidt niet tot overschrijding van de operationele veiligheidsgrenzen die zijn vastgesteld bij of krachtens Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (PbEU 2017, L 220).

3. Een ontheffing, of een verlenging daarvan, wordt verleend voor ten hoogste:

- a. tien jaren, voor zover het een onderdeel van het transmissiesysteem met een spanningsniveau van 220 kV of hoger betreft;
- b. vijf jaren, voor zover het een onderdeel van het transmissiesysteem met een spanningsniveau van 110 tot 220 kV betreft.

3.26.2 Artikel 5 weigering, intrekking en wijziging ontheffing

1. De Autoriteit Consument en Markt weigert een ontheffing indien de aanvraag niet voldoet aan de vereisten in artikel [3.26.2 Artikel 4 reikwijdte en duur ontheffing of vrijstelling].

2. De Autoriteit Consument en Markt kan een verlenging van een ontheffing weigeren indien de aanvrager zich naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt onvoldoende heeft ingespannen om het project voor de investering om aan de norm te voldoen te realiseren.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan een ontheffing of de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen wijzigen of aanvullen.

4. De Autoriteit Consument en Markt kan een ontheffing intrekken indien:

- a. bij de aanvraag onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste en volledige gegevens tot een andere beschikking op de aanvraag zou hebben geleid;
- b. de aan de ontheffing verbonden voorschriften of beperkingen niet worden nageleefd;
- c. de transmissiesysteembeheerder aan wie de ontheffing is verleend, verzoekt om intrekking van de ontheffing.

Paragraaf 3.2.4 Verplaatsen en verkabelen delen elektriciteitssysteem

Artikel 3.27 verplaatsen en verkabelen delen elektriciteitssysteem

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de kenmerken van de systeemonderdelen die kunnen worden aangewezen;
- b. de voorwaarden voor vervanging of verplaatsing;
- c. de procedure voor de aanwijzing;
- d. het deel van de kosten die een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit maakt voor de uitvoering van een verzoek als bedoeld in het eerste en derde lid dat wordt betaald door de verzoeker en de bestanddelen waaruit die kosten bestaan;

- e. de volgorde waarin het verplaatsen of vervangen plaatsvindt;
f. de procedure voor de aanvraag van een ontheffing als bedoeld in het vierde lid.

3.27.5 Artikel 1 aanwijzing bovengrondse delen van systemen

Een door Onze Minister krachtens artikel 3.27, eerste lid van de wet, aangewezen bovengronds deel van een systeem wordt op verzoek van een college van burgemeester en wethouders of van gedeputeerde staten verplaatst of vervangen, indien dat deel:

- a. ten minste 1.000 meter lang is, tenzij het een systeem betreft met een spanningsniveau van 50 kV; of
- b. ten minste 500 meter lang is, voor zover het een deel betreft dat direct is verbonden met een transformator-, schakel-, verdeel- of onderstation, voor zover het een te vervangen deel betreft.

3.27.5 Artikel 2 kostenefficiëntie

De krachtens artikel 3.27, eerste lid van de wet, aan te wijzen bovengrondse delen van systemen worden slechts aangewezen als vervanging of verplaatsing kostenefficiënt is. Bij de aanwijzing kan worden bepaald dat een deel wordt aangewezen voor verplaatsing of voor vervanging.

3.27.5 Artikel 3 hoogte van de bijdrage

1. Een indiener van een verzoek tot verplaatsing of vervanging als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, van de wet, of een verzoek tot het doen van onderzoek als bedoeld in artikel 3.27, derde lid, van de wet, betaalt van de kosten voor de uitvoering van het betreffende verzoek:

- a. 0%, indien het deel zich bevindt in een gemeente met meer dan 30.000 inwoners, of
- b. 15%, indien het deel zich bevindt in een gemeente met ten hoogste 30.000 inwoners.

2. In afwijking van het eerste lid betaalt een indiener voor de uitvoering van de verzoeken, bedoeld in het eerste lid, tezamen, een bedrag dat wordt berekend door € 975.000,- te vermenigvuldigen met het aantal kilometers, afgerond op één cijfer achter de komma, waaruit het aan te leggen deel bestaat, indien dat bedrag lager is dan het bedrag dat de indiener op grond van het eerste lid zou betalen.

3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de bepaling van de inwonertallen, bedoeld in het eerste lid, en de indexatie van het in het tweede lid genoemde bedrag.

3.27.5 Artikel 4 kosten en bestanddelen waarvoor de bijdrage geldt

1. Als kosten voor de uitvoering van een verzoek tot het doen van een onderzoek als bedoeld in artikel 3.27, derde lid, van de wet, worden aangemerkt de kosten die de transmissie- of distributiesysteembeheerder voorafgaand aan de investeringsbeslissing van de indiener maakt.

2. Als kosten voor de uitvoering van een verzoek tot verplaatsing of vervanging als bedoeld in artikel 3.27, eerste lid, van de wet, worden aangemerkt de kosten die de transmissie- of distributiesysteembeheerder na de investeringsbeslissing van de indiener maakt.

3. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de bestanddelen van de uitvoeringskosten, bedoeld in het eerste en tweede lid, en de daarop in mindering te brengen kosten of opbrengsten.

3.27.5 Artikel 5 volgorde van uitvoering

Indien een transmissie- of distributiesysteembeheerder onvoldoende capaciteit heeft om aan alle ontvangen verzoeken tot verplaatsing of vervanging gelijktijdig uitvoering te geven, hanteert de transmissie- of distributiesysteembeheerder de volgorde van binnenkomst van de verzoeken als uitgangspunt voor de volgorde van uitvoering.

3.27.5 Artikel 6 procedure aanvraag ontheffing

De aanvraag, bedoeld in artikel 3.27, vierde lid, van de wet, bevat een beschrijving waarin wordt onderbouwd dat het vervangen of verplaatsen van dat deel technisch of ruimtelijk niet haalbaar is of strijdig is met het belang van leveringszekerheid.

Paragraaf 3.2.5 Investeringsplan

Artikel 3.36 nadere regels investeringsplan

1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over:

- de termijn waarvoor het investeringsplan geldt;
- de nadere inhoud en het aggregatieniveau van een investeringsplan;
- de procedure waarlangs een investeringsplan tot stand komt;
- de wijze waarop de noodzaak van investeringen wordt beschreven en onderbouwd;
  - de wijze waarop de uitvoering van de investeringen wordt beschreven en onderbouwd;
  - de wijze waarop de volgorde van de uitvoering van de noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen wordt bepaald;
- het tijdstip en de frequentie waarmee een investeringsplan dan wel onderdelen daarvan, wordt opgesteld dan wel aangepast;
- de wijze waarop en bij wie een ontwerpinvesteringsplan wordt geconsulteerd;
- de wijze waarop bekendheid wordt gegeven aan een investeringsplan;
- de procedure waarlangs en de wijze waarop het ontwerpinvesteringsplan door de Autoriteit Consument en Markt wordt getoetst.

2. De regels, bedoeld in het eerste lid, kunnen in ieder geval verschillen voor verschillende systemen, verschillende delen van systemen met een verschillend spannings- of drukniveau en verschillende systeembeheerders.

Artikel 3.85 overeenkomstige toepassing transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee

De artikelen 3.10, 3.11, 3.13, 3.14, 3.15, 3.17, 3.18, 3.19, eerste, tweede, derde en vijfde lid, 3.20, 3.21, 3.22, 3.24, 3.25, 3.28, 3.30 tot en met 3.36, 3.49, tweede en derde lid, 3.63, 3.75, 3.76, 3.77, eerste en derde lid, 3.78, 3.79, onderdelen a en b, en 3.124 zijn van overeenkomstige toepassing op de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee met dien verstande dat voor "transmissie- of distributiesysteembeheerder", "transmissiesysteembeheerder" of "distributiesysteembeheerder" telkens wordt gelezen "transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee".

3.85 en 3.36.1 Artikel 1 nadere inhoud investeringsplan

1. De beschrijving en onderbouwing van de noodzakelijke uitbreidings- en vervangingsinvesteringen, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, onderdeel a, van de wet, in een investeringsplan van een transmissie- of distributiesysteembeheerder, met uitzondering van de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, omvat:

- de voortgang en de realisatie van de geplande investeringen over een periode van twee jaren, geactualiseerd tot zes maanden voor de voorlegging ter consultatie van het investeringsplan, bedoeld in artikel 3.35 van de wet;
- de ontwikkelingen in de energiemarkt en andere ontwikkelingen die van invloed zijn op de inrichting van het transmissie- of distributiesysteem en een analyse van de ontwikkelingen in de vorm van scenario's;
- de voorgenomen investeringen die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de taken die bij of krachtens de wet aan hem zijn toegekend; en
- een verklaring voor de wijzigingen ten opzichte van het voorgaande investeringsplan.

2. De beschrijving en onderbouwing van de noodzakelijke uitbreidings- en vervangingsinvesteringen, bedoeld in artikel 3.34, tweede lid, onderdeel a, van de wet, in een investeringsplan van de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee omvat de voorgenomen investeringen en een verklaring voor de wijzigingen ten opzichte van het voorgaande investeringsplan.

3. De beschrijving van de voorgenomen investeringen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, en het tweede lid, omvat:

- a. een kwalitatieve omschrijving van de uitbreidingen en vervangingen die een transmissie- of distributiesysteembeheerder de eerste tien jaren verwacht teneinde voorziene risico's te verkleinen;
  - b. een kwantitatief overzicht van de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen die de transmissie- of distributiesysteembeheerder de eerste drie jaar zal uitvoeren;
4. In afwijking van het derde lid, onderdeel b, bedraagt de periode waarop het overzicht betrekking heeft voor een transmissiesysteembeheerder vijf jaren.
  5. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de inhoud en inrichting van een investeringsplan.

3.85, 3.36.1 Artikel 2 volgorde uitvoering noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen

Bij het bepalen van de volgorde van de uitvoering van de noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen kent de systeembeheerder een hogere prioriteit toe aan de uitvoering naar de mate waarin deze investeringen een bijdrage leveren aan de transitie naar een duurzame energievoorziening volgens bij ministeriële regeling vast te stellen aanwijzingen voor prioritering van noodzakelijke uitbreidingsinvesteringen, tenzij dat de uitvoering van zijn overige wettelijke taken en verplichtingen verhindert, of indien de onderlinge samenhang tussen investeringen een andere volgorde rechtvaardigt.

3.85, 3.36.1 Artikel 3 consultatie, toetsing, aanpassing en publicatie investeringsplan

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder consulteert een ontwerp investeringsplan gedurende een bij ministeriële regeling vast te leggen periode door publicatie van het ontwerp investeringsplan op een voor eenieder kenbare en toegankelijke wijze.
2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voegt de zienswijzen bij het ontwerp investeringsplan.
3. De Autoriteit Consument en Markt toetst het ontwerp investeringsplan binnen een bij ministeriële regeling vast te leggen termijn nadat het ontwerp investeringsplan overeenkomstig artikel 3.35 van de wet is voorgelegd.
4. De Autoriteit Consument en Markt betreft bij haar toetsing onder meer of het ontwerp investeringsplan:
  - a. wanneer het niet het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee betreft, de noodzaak van de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen aantoont voor het vervullen van de taken die bij of krachtens de wet aan de transmissie- of distributiesysteembeheerder zijn toegekend;
  - b. wanneer dit het transmissiesysteem voor elektriciteit op zee betreft, in lijn is met het ontwikkelkader, bedoeld in artikel 3.83, van de wet.
5. Indien het ontwerp investeringsplan de Autoriteit Consument en Markt aanleiding geeft tot het opleggen van een bindende gedragslijn als bedoeld in artikel 5.20, eerste lid, van de wet, stelt de transmissie- of distributiesysteembeheerder het investeringsplan niet vast dan nadat het investeringsplan overeenkomstig de gedragslijn is aangepast.
6. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder publiceert het investeringsplan na vaststelling onverwijld op een voor eenieder kenbare en toegankelijke wijze en zendt het aan Onze Minister en de Autoriteit Consument en Markt.
7. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de toepassing van het eerste tot en met vierde lid en het zesde lid.

3.85, 3.36.1 Artikel 4 geldigheidsduur, herziening en tijdstip voorleggen investeringsplan

1. Een investeringsplan geldt voor een termijn van twee jaren.
2. Een investeringsplan kan tussentijds worden herzien voor zover hierbij significante wijzigingen worden aangebracht. Artikel [3.36.1 Artikel 3, eerste tot en met zesde lid consultatie, toetsing, aanpassing en publicatie investeringsplan], is van overeenkomstige toepassing.
3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder legt een ontwerp investeringsplan uiterlijk op 1 januari van een even kalenderjaar voor aan de Autoriteit Consument en Markt.

Paragraaf 3.2.6 Aansluiten en transporteren gas en afsluiten

3.40 aansluiten gas

6. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur:

a. worden regels gesteld over de wijze waarop de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas uitvoering geeft aan het derde lid, onderdeel c, en het vierde lid, waarbij in ieder geval regels worden gesteld over:

1° de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas beoordeelt of maatregelen om alsnog een aanbod te kunnen doen economisch verantwoord zijn;

2° de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas bepaalt en onderbouwt dat voor een verzochte aansluiting onvoldoende capaciteit beschikbaar is; en

3° de informatie die een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas een verzoeker bij een uitstel van aanbod verschaft;

4° de wijze waarop wordt beoordeeld of een systeem onder economische voorwaarden kan worden beheerd, onderhouden en ontwikkeld, als bedoeld in het derde lid, onderdeel c, waarbij tevens maatschappelijke duurzaamheidsdoelstellingen kunnen worden betrokken;

b. kunnen regels worden gesteld over de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas uitvoering geeft aan het eerste lid.

Artikel 3.47 transporteren gas

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het tweede tot en met vierde lid, waaronder in ieder geval over:

a. de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas bepaalt en onderbouwt dat voor het verzochte transport onvoldoende capaciteit op zijn systeem beschikbaar is;

b. de informatie die een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas een verzoeker bij een uitstel van aanbod verschaft;

c. de wijze waarop een distributiesysteembeheerder voor gas beoordeelt of maatregelen als bedoeld in het tweede lid economisch verantwoord zijn;

d. de vereisten waaraan een aanvraag als bedoeld in het vierde lid aan moet voldoen en over de procedure en wijze van besluitvorming door de Autoriteit Consument en Markt.

3.40.6 Artikel 1 gebiedsindeling

1. Een distributiesysteem voor gas kan in ieder geval onder economische voorwaarden worden beheerd, onderhouden en ontwikkeld, indien bij een verzoek, of redelijkerwijs te verwachten verzoek om een kleine aansluiting in een gebied buiten de bebouwde kom als bedoeld in artikel 20a van de Wegenverkeerswet 1994, de equivalente uitbreiding van het distributiesysteem voor gas niet groter is dan de acceptabele uitbreiding daarvan, waarbij:

a. de acceptabele uitbreiding van het distributiesysteem voor gas wordt vastgesteld door voor alle verzoeken, of redelijkerwijs te verwachten verzoeken om aansluiting, de rekencapaciteit op te tellen en te vermenigvuldigen met 7,5, en

b. de equivalente uitbreiding van het distributiesysteem voor gas wordt vastgesteld door de kortste route langs de weg te bepalen van het distributiesysteem voor gas tot aan de aansluiting, met uitzondering van de aansluitleidingen, gecorrigeerd voor de aard van het te doorkruisen gebied en in indien nodig voor een of meer reduceerstations.

2. Bij ministeriele regeling kan worden bepaald dat de equivalente uitbreiding van het distributiesysteem voor gas wordt gecorrigeerd:

a. voor het te doorkruisen gebied;

b. wanneer een of meer reduceerstations noodzakelijk zijn.

3.40.6 en 3.47.5 Artikel 2 afwegingskader aansluiten en transport producenten gas uit hernieuwbare bronnen

1. Bij de beoordeling of maatregelen als bedoeld in artikel 3.40, vierde lid, onderdeel b, van de wet of artikel 47, tweede lid, onderdeel b, van de wet, economisch verantwoord zijn, weegt de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas de verwachte kosten van maatregelen die hij

of een andere distributiesysteembeheerder voor gas of de transmissiesysteembeheerder voor gas moet nemen om de producent van gas uit hernieuwbare bronnen een aanbod voor aansluiting of transport te kunnen doen, af tegen de redelijkerwijs te verwachten hoeveelheid gas uit hernieuwbare bronnen dat door dat aanbod aan de producent ingevoed kan worden op zijn systeem.

2. Bij de afweging, bedoeld in het eerste lid, neemt de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas in ieder geval in acht:

a. het belang van de hoeveelheid gas uit hernieuwbare bronnen dat door het aanbod aan de producent kan worden ingevoed op zijn systeem gelet op de door het kabinet vastgestelde doelstellingen voor de productie van gas uit hernieuwbare bronnen;

b. de aanvullende capaciteit voor aansluiting van of transport voor andere producenten van gas uit hernieuwbare bronnen die door de maatregelen van de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas wordt gerealiseerd en het belang hiervan gelet op de door het kabinet vastgestelde doelstellingen voor de productie van gas uit hernieuwbare bronnen;

c. de verwachte ontwikkeling van de vraag naar gas in relevante delen van het systeem en de betekenis daarvan voor de maatregelen, bedoeld in het eerste lid.

3. Indien uit de afweging, als bedoeld in het eerste lid, blijkt dat verschillende maatregelen economisch verantwoord zijn, hanteren de transmissie- of distributiesysteembeheerders voor gas de meest kostenefficiënte maatregelen.

4. Maatregelen als bedoeld in het artikel 3.40, vierde lid, onderdeel b, van de wet, zijn economisch verantwoord als deze noodzakelijk zijn om de door het kabinet vastgestelde doelstellingen voor de productie van gas uit hernieuwbare bronnen te realiseren.

5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de uitvoering van het eerste tot en met het vierde lid.

Artikel 3.41 in werking stellen, in gebruik geven, beheren, onderhouden, afsluiten en verwijderen van aansluitingen

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gevallen waarin een transmissie- of distributiesysteembeheerder:

a. is gehouden een aansluiting buiten werking te stellen vanuit het belang van het goed functioneren van het stelsel van leveren, balanceren en meten; en

b. is gehouden een aansluiting te verwijderen na beëindiging van de aansluitovereenkomst.

3.41.2 Artikel 1 buiten werking stellen en verwijderen aansluiting

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt een aansluiting buiten werking in ieder geval indien:

a. op het primaire allocatiepunt van de aansluiting ten behoeve van het verbruik geen leverancier is gecontracteerd conform artikel 2.1 van de wet;

b. op het primaire allocatiepunt van de aansluiting geen balanceringsverantwoordelijke voor elektriciteit of gas actief is conform artikel 2.40 van de wet;

c. op of nabij het primaire allocatiepunt van de aansluiting geen geïnstalleerde meetinrichting aanwezig is waar dat op grond van het gestelde bij of krachtens artikel 2.44, eerste of tweede lid, van de wet is vereist;

d. op een aansluiting van een aangeslotene als bedoeld in artikel 2.45, tweede lid, van de wet geen meetverantwoordelijke partij actief is;

e. de aansluitovereenkomst is beëindigd en de aansluiting niet aansluitend opnieuw in gebruik is of zal worden gegeven, of

f. dit noodzakelijk is vanwege veiligheid.

2. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder verwijdert een aansluiting in ieder geval indien de aansluitovereenkomst is beëindigd en hij redelijkerwijs kan aannemen dat er voor de aansluiting geen verzoek meer zal worden gedaan om deze in gebruik te geven of andere omstandigheden waardoor dit nodig is vanuit de beheertaak, bedoeld in artikel 3.25 van de wet, of de kwaliteitsborging, bedoeld in artikel 3.74 van de wet.

3.47.5 Artikel 3 ontheffing transportcapaciteit gas

1. In een aanvraag van een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor gas om ontheffing van de verplichting tot aanbod van transport van gas over zijn systeem, als bedoeld in artikel 3.47, vierde lid, van de wet, worden de aard en de omvang van te verwachten moeilijkheden voor een aanbod om transport van gas over transmissie- onderscheidenlijk distributiesysteem aangegeven, alsmede de inspanningen die de transmissie- onderscheidenlijk distributiesysteembeheerder heeft geleverd om die moeilijkheden op te lossen.
2. Bij het beoordelen van de aanvraag houdt de Autoriteit Consument en Markt rekening met artikel 48, eerste lid, tweede alinea, en derde lid, van richtlijn 2009/73;
3. De Autoriteit Consument en Markt beslist zo spoedig mogelijk op de aanvraag, doch uiterlijk binnen vier maanden na ontvangst van de aanvraag.
4. Indien de Autoriteit Consument en Markt een ontheffing als bedoeld in artikel 3.47, vierde lid, van de wet heeft verleend, stelt zij de Europese Commissie daarvan onverwijld in kennis, onder overlegging van de daarvoor van belang zijnde gegevens.
5. Indien een definitief besluit van de Commissie als bedoeld in artikel 48, tweede lid, van de richtlijn 2009/73 strekt tot wijziging of intrekking van de ontheffing is de Autoriteit Consument en Markt verplicht daaraan onverwijld gevolg te geven.
6. Van een besluit als bedoeld in artikel 3.47, vierde lid, van de wet, wordt mededeling gedaan in de Staatscourant.

Paragraaf 3.2.8 Bijzondere taken transmissiesysteembeheerder voor gas

Artikel 3.64 pieklevering

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas treft voorzieningen om vergunninghouders in staat te stellen de levering van gas aan alle aangeslotenen met een kleine aansluiting te verzorgen in gevallen als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van verordening 2017/1938.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de gevallen, bedoeld in artikel 6, eerste lid, van verordening 2017/1938, en de te treffen voorzieningen, bedoeld in het eerste lid.

3.64.2 Artikel 1 pieklevering

1. De transmissiesysteembeheerder voor gas zorgt voor alle voorzieningen op het gebied van gasinkoop, flexibiliteitsdiensten en gastransport op het transmissiesysteem voor gas, nodig om vergunninghouders in staat te stellen de pieklevering te verzorgen voor alle eindafnemers van gas met een kleine aansluiting in Nederland. Deze voorzieningen moeten volstaan om pieklevering te kunnen verzorgen op een dag met een gemiddelde effectieve etmaal temperatuur in De Bilt van - 17 °C.
2. De transmissiesysteembeheerder voor gas stelt ter uitvoering van zijn in het eerste lid genoemde taak gas beschikbaar aan houders van een leveringsvergunning op de punten waar een verbinding bestaat tussen het transmissiesysteem voor gas en de distributiesystemen voor gas.
3. De transmissiesysteembeheerder voor gas stelt de totale omvang vast van de voorzieningen nodig voor de pieklevering voor alle eindafnemers van gas met een kleine aansluiting en stelt deze ter beschikking naar rato van het aantal eindafnemers van gas met een kleine aansluiting van de vergunninghouders. De transmissiesysteembeheerder voor gas brengt de voorzieningen voor pieklevering dienovereenkomstig in rekening aan vergunninghouders, tenzij anders overeengekomen.
4. De distributiesysteembeheerder voor gas verstrekt aan de transmissiesysteembeheerder voor gas de informatie die nodig is om per houder van een leveringsvergunning de benodigde omvang van de voorzieningen, bedoeld in het derde lid, te bepalen.

Afdeling 3.3 Verplichtingen systeembeheerders

Paragraaf 3.3.1 Kwaliteitsborging, calamiteiten en voorvallen transmissie- en distributiesysteem

Artikel 3.74 kwaliteitsborging en calamiteitenplan

Een transmissie- of distributiesysteembeheerder borgt bij de uitvoering van zijn taken de kwaliteit daarvan. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de wijze waarop die kwaliteit wordt geborgd en daarover wordt gerapporteerd of gecommuniceerd;*
- b. de wijze waarop een transmissie- of distributiesysteembeheerder omgaat met calamiteiten of voorvallen die nadelige gevolgen voor mens of milieu hebben of kunnen hebben.*

3.74 Artikel 1 kwaliteitsborgingsysteem

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder hanteert een doeltreffend kwaliteitsborgingssysteem voor de uitvoering van de op grond van de wet aan hem toegekende taken.

2. Onder een doeltreffend kwaliteitsborgingsysteem wordt verstaan het geheel van samenhangende plannen, processen en procedures dat een transmissie- of distributiesysteembeheerder in staat stelt de kwaliteit van zijn systeem en de uitvoering van de op grond van de wet aan hem toegekende taken, te registreren, te monitoren en waar nodig bij te sturen. De transmissie- of distributiesysteembeheerder betreft daarbij in ieder geval de volgende kwaliteitsaspecten: de betrouwbaarheid en veiligheid van zijn systeem, productkwaliteit, kwaliteit van dienstverlening en kwaliteit van meetdata en het beheer daarvan.

3. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder handelt overeenkomstig de plannen, processen en procedures, bedoeld in het tweede lid.

4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over het kwaliteitsborgingsysteem.

3.74 Artikel 2 kwaliteitsplan

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt een kwaliteitsplan op.

2. Het kwaliteitsplan bevat ten minste een beschrijving van:

- a. het kwaliteitsborgingsysteem als bedoeld in artikel [3.74 Artikel 1], tweede lid;
- b. de kwaliteitsniveaus die de transmissie- of distributiesysteembeheerder nastreeft op de verschillende kwaliteitsaspecten ten aanzien van zijn systeem en de aan hem toegekende taken;
- c. de belangrijkste risico's voor de kwaliteitsniveaus;
- d. de door de transmissie- of distributiesysteembeheerder geïdentificeerde bestaande en toekomstige knelpunten voor de realisatie van de kwaliteitsniveaus;
- e. de door de transmissie- of distributiesysteembeheerder gehanteerde maatregelen voor de waarborging van de kwaliteitsniveaus;
- f. de wijze waarop de kwaliteitsniveaus gerealiseerd kunnen worden en de knelpunten geadresseerd kunnen worden met de maatregelen, bedoeld in onderdeel e;
- g. een beschrijving van de kritische prestatie-indicatoren en de streefwaardes die gebruikt worden bij de beheersing van de kwaliteitsniveaus.

3. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de inhoud van het kwaliteitsplan.

3.74 Artikel 3 procedure kwaliteitsplan

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder legt tweejaarlijks een ontwerp-kwaliteitsplan voor aan de Autoriteit Consument en Markt en aan Onze Minister.

2. De Autoriteit Consument en Markt en Onze Minister toetsen binnen 12 weken nadat het concept-kwaliteitsplan is voorgelegd of het kwaliteitsplan voldoet aan de eisen, gesteld bij of krachtens [artikel 3.74 artikel 2].

3. Indien het kwaliteitsplan de Autoriteit Consument en Markt of Onze Minister aanleiding geeft tot het opleggen van een bindende gedragslijn als bedoeld artikel 5.19 van de Energiewet, stelt de transmissie- of distributiesysteembeheerder het kwaliteitsplan niet vast dan nadat het kwaliteitsplan overeenkomstig de gedragslijn is aangepast.

4. De transmissie- of distributiesysteembeheerder publiceert het kwaliteitsplan na vaststelling onverwijld op een geschikte wijze en zendt het aan Onze Minister en de Autoriteit Consument en Markt.

5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld over de procedure, bedoeld in het eerste, tweede en vierde lid.

3.79 Artikel 1 klachten distributiesysteembeheerder

1. Een distributiesysteembeheerder voorziet in een transparante, eenvoudige en goedkope procedure voor de behandeling van klachten van aangeslotenen met een kleine aansluiting, over het systeembeheer.

2. De in het eerste lid bedoelde procedure voorziet er voorts in dat:

- a. de behandeling van de klacht geschiedt door een persoon die niet bij de gedraging waarop de klacht betrekking heeft, betrokken is geweest,
- b. de klager schriftelijk en gemotiveerd in kennis wordt gesteld van de bevindingen naar aanleiding van de klacht en van de conclusies die daaraan worden verbonden, en
- c. de klacht zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen acht weken wordt afgehandeld.

3.74. Artikel 4 maatregelen bij voorvallen

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder van een transmissie- of distributiesysteem dat bestemd is of gebruikt wordt voor het transport van gas bij een druk tot en met 16 bar neemt bij het ontwerp, de aanleg, de ingebruikstelling, de exploitatie, de wijziging, het beheer, het onderhoud en de buitengebruikstelling van een transmissie- of distributiesysteem de technische en organisatorische maatregelen die redelijkerwijs van hem gevergd kunnen worden om voorvallen te voorkomen waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu kunnen ontstaan.

2. Indien zich een voorval voordoet, als bedoeld in het eerste lid, waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu zijn ontstaan, draagt de transmissie- of distributiesysteembeheerder zorg voor het zoveel mogelijk beperken of ongedaan maken van de nadelige gevolgen voor de mens en het milieu.

3.74 en 3.79 Artikel 5 meldingen onderbrekingen en voorvallen

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder draagt er zorg voor dat aangeslotenen op een eenvoudige wijze onderbrekingen in het transport van elektriciteit of gas, afwijkingen van de eisen aan de kwaliteit van het transport van elektriciteit of gas, of waarnemingen van gaslucht kunnen melden en maakt aan aangeslotenen bekend op welke wijze deze meldingen kunnen geschieden.

2. Indien zich met betrekking tot een systeem voor gas dat bestemd is of gebruikt wordt voor het transport van gas bij een druk tot en met 16 bar een voorval voordoet of heeft voorgedaan waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, meldt de transmissie- of distributiesysteembeheerder dat voorval zo spoedig mogelijk aan Onze Minister.

3. Indien zich met betrekking tot een systeem voor elektriciteit een voorval voordoet of heeft voorgedaan waardoor nadelige gevolgen voor de mens of het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, meldt de transmissie- of distributiesysteembeheerder dat voorval zo spoedig mogelijk aan de Autoriteit Consument en Markt.

4. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder registreert de bij hem gemelde voorvallen, als bedoeld in het eerste lid.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld ten aanzien van:

- a. de meldplicht, bedoeld in het eerste tot en met het derde lid;
- b. de gegevens die dienen te worden geregistreerd over de voorvallen;
- c. de openbaarmaking van de registratie.

3.74 Artikel 6 calamiteitenplan

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder stelt minimaal iedere vijf jaren een calamiteitenplan vast en zendt dit en tussentijdse aanpassingen van het calamiteitenplan ter goedkeuring aan Onze Minister.
2. Bij ministeriële regeling worden nadere eisen gesteld aan het calamiteitenplan.
3. Onze Minister beoordeelt of het calamiteitenplan voldoet aan de eisen, bedoeld in het tweede lid, en kan de transmissie- of distributiesysteembeheerder verzoeken het calamiteitenplan aan te passen.

Artikel 3.79 delegatiegrondslag nadere verplichtingen

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. het melden van storingen of onregelmatigheden in het transmissie- en distributiesysteem;
- b. het indienen van klachten en het afhandelen van die klachten door de transmissie- en distributiesysteembeheerders;
- c. het faciliteren van aangeslotenen door de transmissie- en distributie-systeembeheerders bij overstappen naar andere marktdeelnemers of balanceringsverantwoordelijken, verhuizingen of in- en uithuizingen;
- d. voorzieningen die een transmissie- of distributiesysteembeheerder ter ondersteuning van het gestelde krachtens artikel 2.24 treft ten behoeve van aangeslotenen met een kleine aansluiting;
- e. de informatie die een transmissie- of distributiesysteembeheerder een aangeslotene verstrekt met het oog op het voorkomen van buitenwerkingstelling van een aansluiting als bedoeld in artikel 3.41 in geval van het faillissement of de intrekking van een vergunning, erkenning of toelating van een marktdeelnemer, balanceringsverantwoordelijke of meetverantwoordelijke partij, en de termijn waarbinnen deze informatie wordt verstrekt, in geval van intrekking van een vergunning als bedoeld in artikel 2.17, eerste lid.

Paragraaf 3.3.2 Verplichtingen systeembeheerders bij overstappen en faillissement leverancier

3.79 Artikel 2 eisen aan systeembeheerders bij wisseling van leverancier

Als een aangeslotene van leverancier, marktdeelnemer die aggregeert, balanceringsverantwoordelijke, of meetverantwoordelijke partij wisselt, voert de desbetreffende systeembeheerder die wisseling door overeenkomstig bij ministeriële regeling te stellen regels, waarbij in ieder geval regels worden gesteld over de termijn waarbinnen de wisseling moet zijn doorgevoerd en over de bij een verzoek om wisseling te verstrekken gegevens.

Artikel 3.79 Artikel 3 voorzieningen transmissie- of distributiesysteembeheerder bij faillissement leverancier

PM

3.79 Artikel 4 informatie voorkomen buitenwerkingstelling aansluiting

Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de informatie die een transmissie- of distributiesysteembeheerder een aangeslotene verstrekt met het oog op het voorkomen van buitenwerkingstelling van diens aansluiting op grond van artikel 3.41 van de wet in geval van het faillissement of de intrekking van een vergunning, erkenning of toelating van een marktdeelnemer, balanceringsverantwoordelijke of meetverantwoordelijke partij die op de aansluiting actief is, en de termijn waarbinnen deze informatie wordt verstrekt, in geval van intrekking van een vergunning als bedoeld in artikel 2.17, eerste lid.

Paragraaf 3.3.3 Financieel beheer en boekhouding systeembeheerders

Artikel 3.75 financieel beheer en boekhouding

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. het financieel beheer van een transmissie- of distributiesysteembeheerder;
- b. de boekhouding van een transmissie- of distributiesysteembeheerder, waaronder eisen aan de scheiding van de boekhouding voor verschillende wettelijke taken of verplichtingen.

Artikel 3.85 overeenkomstige toepassing transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee

De artikelen 3.10, 3.11, 3.13, 3.14, 3.15, 3.17, 3.18, 3.19, eerste, tweede, derde en vijfde lid, 3.20, 3.21, 3.22, 3.24, 3.25, 3.28, 3.30 tot en met 3.36, 3.49, tweede en derde lid, 3.63, 3.75, 3.76, 3.77, eerste en derde lid, 3.78, 3.79, onderdelen a en b, en 3.124 zijn van overeenkomstige toepassing op de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee met dien verstande dat voor "transmissie- of distributiesysteembeheerder", "transmissiesysteembeheerder" of "distributiesysteembeheerder" telkens wordt gelezen "transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee".

Artikel 3.89 overeenkomstige toepassing interconnectorbeheerders

1. De artikelen 3.10, 3.24, 3.25, eerste lid, 3.75, onderdeel b, 3.76, 3.77, eerste en derde lid, en 3.78 zijn van overeenkomstige toepassing op een interconnectorbeheerder, met dien verstande dat voor «transmissie- of distributiesysteembeheerder», «transmissiesysteembeheerder» of «distributiesysteembeheerder» telkens wordt gelezen «interconnectorbeheerder».

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden ten aanzien van interconnectorbeheerders voor elektriciteit met derde landen regels gesteld over:

- a. de financiële verslaglegging;
- b. de besteding van de overwinsten of de afdracht daarvan aan de beheerders van de transportsystemen waaraan de interconnector is aangesloten.

Artikel 3.95 boekhouding

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de boekhouding van een LNG-beheerder, waaronder eisen aan de scheiding van de boekhouding voor verschillende wettelijke taken of verplichtingen.

Artikel 3.101 boekhouding

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de boekhouding van een gasopslagbeheerder, waaronder eisen aan de scheiding van de boekhouding voor verschillende wettelijke taken of verplichtingen.

3.75 en 3.85 Artikel 1 kredietkwaliteitstrap investeringswaardig

1. Aan een transmissiesysteembeheerder, transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, of een distributiesysteembeheerder is door een erkend kredietbeoordelingsbureau een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig toegekend.

2. Indien aan een systeembeheerder als bedoeld in het eerste lid, niet een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig wordt toegekend:

- a. stelt die systeembeheerder de Autoriteit Consument en Markt hiervan onverwijld schriftelijk op de hoogte,
- b. stelt die systeembeheerder binnen vier weken na de melding een herstelplan op waarin wordt beschreven op welke wijze hij zijn financieel beheer gaat verbeteren voor toekenning van een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig en zendt hij dit plan aan de Autoriteit Consument en Markt, en
- c. keert die systeembeheerder geen dividend uit aan zijn aandeelhouders.

3. De Autoriteit Consument en Markt kan een systeembeheerder als bedoeld in het eerste lid aanwijzingen geven met betrekking tot de verbetering van het financieel beheer voor toekenning van een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig.

3.75 en 3.85 Artikel 2 verklaring kredietkwaliteitstrap investeringswaardig

Een transmissiesysteembeheerder, transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee, of een distributiesysteembeheerder voegt jaarlijks bij zijn verslag van de afzonderlijke boekhouding, bedoeld in artikel 3.75, onderdeel b, van de wet een verklaring waaruit blijkt dat door een erkend kredietbeoordelingsbureau aan die systeembeheerder een kredietkwaliteitstrap investeringswaardig is toegekend als bedoeld in artikel 3.75, artikel 1.

3.75, 3.85, 3.89, 3.95, 3.101 Artikel 3 afzonderlijke boekhouding

1. Een transmissie- of distributiesysteembeheerder voert een afzonderlijke boekhouding voor onderscheidenlijk:
  - a. de taken en verplichtingen die hem bij of krachtens de wet zijn toegekend;
  - b. zijn tijdelijke taken, en
  - c. de werkzaamheden die hij verricht op grond van artikel 3.17, tweede lid, onderdeel a.
2. Een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee voert een afzonderlijke boekhouding voor onderscheidenlijk:
  - a. de taken en verplichtingen die hem bij of krachtens de wet zijn toegekend;
  - b. de werkzaamheden die hij verricht op grond van artikel 3.17, tweede lid, onderdeel a.
3. Een interconnectorbeheerder, een LNG-beheerder of een gasopslagbeheerder voert een afzonderlijke boekhouding voor de taken en verplichtingen die hem bij of krachtens de wet zijn toegekend.
4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de afzonderlijke boekhouding, bedoeld in het eerste tot en met het derde lid, en de publicatie van het verslag van de afzonderlijke boekhouding.
5. Een systeembeheerder maakt een jaarrekening op overeenkomstig titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en laat deze door een onafhankelijk accountant controleren.
6. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de toelichting op de jaarrekening en de documenten die aan de jaarrekening moeten worden toegevoegd.
7. Een systeembeheerder die op grond van titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn jaarrekening en het verslag van een accountant, als bedoeld in artikel 393, vijfde lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, niet openbaar hoeft te maken, legt een exemplaar daarvan ter inzage op het hoofdkantoor met inachtneming van de termijnen, bedoeld in artikel 394 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Paragraaf 3.3.4 Tarieven en voorwaarden transmissie- en distributiesysteembeheerders

Artikel 3.106 uitgangspunten en tariefstructuren

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over algemene tariefbeginselen voor het onderscheiden van tarieven en toedelen van kostensoorten en het in aanmerking nemen van kostensoorten:
- a. als dit dient ter implementatie van onderdelen van richtlijn 2009/73, richtlijn 2012/27 of richtlijn 2019/944; of
  - b. voor zover het Verdrag voor de werking van de Europese Unie of de kaders van de Europeesrechtelijke voorschriften inzake elektriciteit of gas daarvoor ruimte laten.

3.106.3 Artikel 1 algemene tariefbeginselen transmissie- en distributiesysteembeheerder

Bij de vaststelling van de door de transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit toe te passen tarieven, bedoeld in artikel 3.106, eerste lid, van de wet, neemt de Autoriteit Consument en Markt, onverminderd het bepaalde bij of krachtens artikel 3.106 van de wet, het volgende in acht:

- a. de tarieven die gelden voor een actieve afnemer houden op een transparante wijze apart rekening met invoeding op en afname van het transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit

en dragen op een passende wijze bij aan het delen van de totale kosten van het transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit;

b. aan een actieve afnemer die binnen zijn eigen installatie geproduceerde elektriciteit opslaat, worden geen dubbele tarieven gerekend voor de opgeslagen elektriciteit of voor de levering van congestie beheers- of systeembeheersdiensten aan een transmissie- of distributiesysteembeheerder voor elektriciteit;

c. de tarieven die gelden voor een energiegemeenschap:

1.° dragen op voldoende en evenwichtige wijze bij aan het delen van de totale kosten van het transmissie- of distributiesysteem voor elektriciteit;

2.° gelden ongeacht of de energiegemeenschap, met inachtneming van artikel 2.17, tweede lid, onderdeel a, van de wet, elektriciteit levert aan zijn leden of aandeelhouders, mits dat in overeenstemming is met een door de Autoriteit Consument en Markt uitgevoerde transparante analyse van kosten en baten van gedistribueerde energiebronnen.

Artikel 3.117 bekostiging niet-tariefgereguleerde taken transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee

4. Voor zover de op grond van het tweede lid voor een jaar vastgestelde totale toegestane vergoeding niet wordt gedekt door de subsidie, bedoeld in artikel 5.14, brengt de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit op zee het restant in rekening bij de transmissie- of distributiesysteembeheerders voor elektriciteit volgens een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen verdeling.

PM

Paragraaf 3.3.5 Verplichtingen beheerders bijzondere systemen

Artikel 3.89 overeenkomstige toepassing interconnectorbeheerders

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden ten aanzien van interconnectorbeheerders voor elektriciteit met derde landen regels gesteld over:

a. de financiële verslaglegging;

b. de besteding van de overwinsten of de afdracht daarvan aan de beheerders van de transportsystemen waaraan de interconnector is aangesloten.

3.89.5 Artikel 1 nadere regels interconnectorbeheerders voor elektriciteit met derde landen

1. De interconnectorbeheerder voor elektriciteit met een derde land stuurt binnen een redelijke termijn na de dag waarop het tien jaren geleden is dat de interconnector voor elektriciteit met een derde land voor het eerst in gebruik is genomen een financieel verslag aan de Autoriteit Consument en Markt. Het financieel verslag bevat:

a. de werkelijke gemaakte kosten en behaalde omzetten tot aan de dag waarop het tien jaren is geleden dat de interconnector voor het eerst in gebruik is genomen;

b. een bijgestelde raming van de verwachte kosten en opbrengsten voor de periode van vijftien jaren na de dag waarop het tien jaren geleden is dat de interconnector voor het eerst in gebruik is genomen;

c. een bijgestelde raming van de interne rentabiliteit van de investering gebaseerd op de informatie bedoeld onder a en b;

d. een vergelijking van de gegevens bedoeld onder a tot en met c met de equivalenten daarvan uit de ontheffingsaanvraag van de interconnectorbeheerder;

e. een verklaring waarmee de interconnectorbeheerder aantoont dat het financiële verslag alle relevante informatie bevat die noodzakelijk is om de totale kosten en baten van het project en het interne rendement van de investering nauwkeurig te controleren.

2. Indien de bijgestelde raming van de interne rentabiliteit zoals genoemd in het financiële verslag meer dan een procentpunt hoger is dan de ten tijde van de indiening van de ontheffingsaanvraag geraamde interne rentabiliteit, staan voor de interconnectorbeheerder voor elektriciteit met een derde land de volgende twee opties open:

a. de interconnectorbeheerder gebruikt het bedrag van de additionele winsten voor de financiering van een uitbreiding van de capaciteit van de interconnector voor elektriciteit met een

derde land. Daarbij dient de uitbreiding van de capaciteit in gebruik te zijn genomen en beschikbaar te zijn voor energietransporten over de interconnector voor 1 april 2036; of

b. de interconnectorbeheerder stemt ermee in dat het bedrag van de additionele winsten voor 1 april 2036 in twee gelijke delen wordt gesplitst. Deze delen worden betaald aan de transmissiesysteembeheerders wier netten met de interconnector voor zijn gekoppeld. De transmissiesysteembeheerder gebruikt dit bedrag voor de financiering van de gereguleerde activa in Nederland.

3. Onder additionele winsten, bedoeld in het tweede lid, wordt verstaan het bedrag dat bij de werkelijke kosten over 25 jaren had moeten worden opgeteld om de interne rentabiliteit te verminderen tot een rentabiliteit die niet meer dan een procentpunt hoger ligt dan de in de ontheffingsaanvraag geraamde interne rentabiliteit.

Artikel 3.99 onderhandelde toegang

5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:

a. de technische of economische noodzakelijkheid voor een efficiënte toegang tot het transmissie- of distributiesysteem met het oog op de levering aan aangeslotenen;

b. de procedure voor het vaststellen van de indicatie van de tarieven en voorwaarden en de bekendmaking van de indicatie van de tarieven en voorwaarden.

Artikel 3.99.5 Artikel 1 procedure vaststellen indicatie tarieven en voorwaarden gasopslag

Een gasopslagbeheerder voert voorafgaand aan de bekendmaking bedoeld in artikel. 3.99, vierde lid, van de wet, overleg met representatieve organisaties van systeemgebruikers over de tarieven en voorwaarden.

Artikel 3.99.5 Artikel 2 bekendmaking indicatie tarieven en voorwaarden gasopslag

De bekendmaking van de indicatie van de tarieven en voorwaarden door de gasopslagbeheerder als bedoeld in artikel. 3.99, vierde lid, van de wet, vindt jaarlijks voor 1 oktober plaats.

Artikel 3.102 onafhankelijkheid beheerder gasopslag

1. Als een gasopslagbeheerder tevens producent of leverancier is of deel uitmaakt van een groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek waarvan ook een producent of leverancier deel uitmaakt, en de gasopslagbeheerder krachtens artikel 3.104 verplicht is te onderhandelen over de toegang tot zijn opslagsysteem, is de gasopslagbeheerder wat betreft de rechtsvorm, organisatie en besluitvorming onafhankelijk van de activiteiten op het gebied van productie en levering.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden met het oog op de borging van de in het eerste lid bedoelde onafhankelijkheid van de gasopslagbeheerder, nadere regels gesteld over de rechtsvorm, de organisatie en de besluitvorming van die gasopslagbeheerder.

3.102.2 Artikel 1 rechtsvorm, organisatie en besluitvorming gasopslagbeheerder

1. Indien een gasopslagsysteem voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in artikel 3.102, eerste lid, van de wet, dan voldoet de gasopslagbeheerder tevens aan de volgende eisen:

a. de personen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van het gasopslagsysteem nemen niet deel in bedrijfsstructuren van het geïntegreerde gasbedrijf die direct of indirect verantwoordelijk zijn voor het dagelijkse beheer van de productie en levering van aardgas;

b. er moeten passende maatregelen worden genomen zodat personen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van het gasopslagsysteem onafhankelijk kunnen functioneren;

c. de gasopslagbeheerder heeft effectieve beslissingsbevoegdheid, onafhankelijk van het geïntegreerde gasbedrijf, wat de activa betreft die noodzakelijk zijn voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van de opslaginstallaties;

d. de gasopslagbeheerder heeft een nalevingprogramma met maatregelen die moeten worden genomen om discriminerend en concurrentieverstorend gedrag uit te sluiten. Het nalevingsprogramma bevat de specifieke verplichtingen van de werknemers ter verwezenlijking van die doelstellingen.

2. Een gasopslagbeheerder, als bedoeld in het eerste lid, overlegt een verslag over de uitvoering van het nalevingsprogramma, bedoeld in het eerste lid, onder d, jaarlijks aan de Autoriteit Consument en Markt en publiceert dit verslag jaarlijks op geschikte wijze.

Paragraaf 3.3.6 Schadevergoeding net op zee

Artikel 3.87 schadevergoedingsregeling transmissiesysteem voor elektriciteit op zee

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over het recht op schadevergoeding, bedoeld in het eerste lid, en de bestanddelen van de vergoeding, bedoeld in het tweede lid.

PM (Besluit schadevergoeding net op zee is in voorbereiding, hier opnemen)

HOOFDSTUK 4 METEN EN GEGEVENS

Afdeling 4.1 Erkenning meetverantwoordelijke partij

Artikel 2.48 erkenning meetverantwoordelijke partij

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de vereisten, bedoeld in het eerste lid.

2.48.3 Artikel 1 nadere eisen erkenning meetverantwoordelijke partij

1. Een meetverantwoordelijke partij als bedoeld in artikel 2.46 van de wet, beschikt over de benodigde organisatorische en technische kwaliteiten, alsmede deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn verplichtingen, indien:

a. de aanvrager een rechtspersoon is;

b. de werkzaamheden ter uitvoering van zijn wettelijke verplichtingen worden uitgevoerd door een daartoe deskundig persoon;

c. die meetverantwoordelijke partij beschikt over een kwaliteitsborgingssysteem voor het uitvoeren van de werkzaamheden die zijn voorgeschreven krachtens artikel 2.46, afdeling 4.1 en de artikelen 4.7 en 4.11 van de wet, dat is gecertificeerd door een organisatie die daartoe is geaccrediteerd door de Nederlandse Raad voor de Accreditatie of een gelijkwaardige andere accreditatieinstelling;

d. die meetverantwoordelijke partij redelijkerwijs in staat is de werkzaamheden die zijn voorgeschreven krachtens artikel 2.46, afdeling 4.1 en de artikelen 4.7 en 4.11 van de wet uit te voeren.

2. Een meetverantwoordelijke partij geeft de Autoriteit Consument en Markt binnen twee weken alle wijzigingen van gegevens door die voor de erkenning van belang zijn, daaronder begrepen vernieuwing of wijziging van de certificering, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.

2.48.3 Artikel 2 meldplicht bij risico discontinuïteit

Een meetverantwoordelijke partij doet, indien hij voorziet of behoort te voorzien dat hij niet langer in staat zal zijn om zijn werkzaamheden die zijn voorgeschreven krachtens artikel 2.46, afdeling 4.1 en de artikelen 4.7 en 4.11 van de wet of indien hij surseance van betaling heeft aangevraagd dan wel te zijnen aanzien faillissement is aangevraagd, daarvan onverwijld

mededeling aan de Autoriteit Consument en Markt en de desbetreffende transmissiesysteembeheerder.

Artikel 2.49 wijzigen en intrekken erkenning

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de tijdelijke voorzieningen en de procedure bij intrekking van de erkenning.

2.49.2 Artikel 1 procedure intrekken erkenning

1. Alvorens de Autoriteit Consument en Markt de erkenning intrekt geeft deze de meetverantwoordelijke partij een redelijke termijn om de geconstateerde tekortkomingen te herstellen, tenzij herstel, gelet op de aard van de tekortkoming, naar het oordeel van de Autoriteit Consument en Markt niet meer mogelijk is.

2. Onverwijld nadat hij van de Autoriteit Consument en Markt bericht heeft ontvangen van de intrekking van een erkenning, meldt de transmissie- of distributiesysteembeheerder de betreffende aangeslotene of diens gemachtigde bij aangetekende brief dat:

- a. de erkenning van de door of namens hem gecontracteerde meetverantwoordelijke partij is ingetrokken;
- b. de aangeslotene de plicht heeft ervoor te zorgen dat een meetverantwoordelijke partij actief is op zijn aansluiting;
- c. de aangeslotene de gelegenheid heeft om binnen de in artikel [2.49.2 Artikel 2 termijn contracteren nieuwe meetverantwoordelijke partij] genoemde termijnen een nieuwe meetverantwoordelijke partij te contracteren;
- d. de aangeslotene zorg draagt voor het voorkomen dat de meetinrichting en de eventueel daarbij behorende communicatiemiddelen worden verwijderd of gewijzigd of niet meer functioneren of kunnen functioneren, zolang nog geen nieuwe meetverantwoordelijke partij is gecontracteerd.

2.49.2 Artikel 2 termijn contracteren nieuwe meetverantwoordelijke partij

1. Een aangeslotene als bedoeld in artikel 2.46, tweede lid, van de wet, contracteert in geval van intrekking van de erkenning van zijn meetverantwoordelijke partij een nieuwe meetverantwoordelijke partij:

- a. binnen twee weken, indien de aangeslotene een gecontracteerd transportvermogen heeft groter dan 1 MW;
- b. binnen twee weken, indien de aangeslotene 170.000 m³ gas of meer per jaar verbruikt;
- c. binnen zes weken, indien de aangeslotene een gecontracteerd transportvermogen heeft kleiner dan of gelijk aan 1 MW;
- d. binnen zes weken, indien de aangeslotene minder dan 170.000 m³ gas per jaar verbruikt.

2. Het contract met de nieuwe meetverantwoordelijke partij, bedoeld in het eerste lid treedt uiterlijk achttien weken na intrekking van de erkenning in werking.

3. Indien de erkenning wordt ingetrokken omdat de meetverantwoordelijke partij niet meer aan de verplichtingen kan voldoen op grond van artikel 2.46 van de wet, mede vanwege een faillissement, worden twee weken toegevoegd aan de termijn, bedoeld in het tweede lid.

2.49.2 Artikel 3 tijdelijke voorziening meetgegevens

1. Na de intrekking van de erkenning van de meetverantwoordelijke partij draagt de betrokken transmissiesysteembeheerder ten aanzien van een grote aansluiting zorg voor een regeling met de meetverantwoordelijke partij, de betrokken curator of bewindvoerder, om te waarborgen dat gebruik kan worden gemaakt van de actuele meetgegevens, indien het verzamelen en aanleveren van meetgegevens en het verstrekken van meetgegevens overeenkomstig afdeling 4.2 van de wet blijft verlopen.

2. Indien, vanwege overmacht of het ontbreken van een bij de meetinrichting behorende functionerende communicatiefaciliteit, er geen actuele meetgegevens beschikbaar zijn als bedoeld in het eerste lid, worden, zolang geen nieuwe meetverantwoordelijke partij actief is op de aansluiting, de meetgegevens, voor de meetinrichting op een grote aansluiting, vastgesteld op basis van:

- a. het jaarverbruik van de voorafgaande periode van twaalf maanden; of

b. een profiel dat, indien mogelijk, is gebaseerd op historische meetgegevens.

3. In de periode voordat bij een grote aansluiting een nieuwe meetverantwoordelijke partij de meetfunctie heeft overgenomen als bedoeld in 2.49.2 Artikel 1, tweede lid, staat de transmissiesysteembeheerder op verzoek van de meetverantwoordelijke partij, de betrokken curator of bewindvoerder garant voor de kosten die nodig zijn om gebruik te kunnen blijven maken van de actuele meetgegevens, bedoeld in het eerste lid, in die periode, indien bij het verzoek wordt aangetoond dat de bestaande kredietruimte onvoldoende is om te waarborgen dat het verzamelen en aanleveren van gegevens als bedoeld in het eerste lid kan blijven plaatsvinden. De transmissiesysteembeheerder ontvangt daartoe het bestand dat betrekking heeft op de aangeslotene van de meetverantwoordelijke partij.

4. In het geval dat de meetverantwoordelijke partij van wie de erkenning is ingetrokken in faillissement verkeert of als surseance van betaling is verleend, wordt aan de garantstelling van de transmissiesysteembeheerder verbonden dat de meetinrichting en de eventueel daarbij behorende communicatiemiddelen blijven functioneren tot het moment dat een nieuwe meetverantwoordelijke partij de meetfunctie overneemt.

5. Een meetverantwoordelijke partij die is gecontracteerd na intrekking van een erkenning verzamelt, valideert en stelt de laatst beschikbare meterstanden vast zo spoedig mogelijk, doch binnen een maand na inwerkingtreding van het contract.

Artikel 2.51 overdragen erkenning

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de voorwaarden voor en de procedure bij het overdragen van een erkenning als bedoeld in het eerste lid.

2.51.2 Artikel 1 overdragen erkenning

1. Het is een meetverantwoordelijke partij verboden een erkenning als bedoeld in 2.48, vierde lid, van de wet over te dragen, zonder daaraan voorafgaande goedkeuring van de Autoriteit Consument en Markt.

2. Een aanvraag voor het verkrijgen van de goedkeuring wordt ingediend door de meetverantwoordelijke partij die voornemens is de erkenning over te dragen en de partij die die meeterkenning voornemens is te ontvangen gezamenlijk.

3. De artikelen [2.48.3 Artikel 1 en 2.48.3 Artikel 2] zijn van toepassing op de aanvraag en beoordeling van de Autoriteit Consument en Markt, tenzij wordt overgedragen aan een meetverantwoordelijke partij.

4. Indien beoogd wordt de erkenning over te dragen aan een meetverantwoordelijke partij, gaat de aanvraag, bedoeld in het tweede lid, vergezeld van een rapport over de risico's voor de continuïteit van werkzaamheden, bedoeld in bedoeld in artikel 2.48.3, 2, eerste lid, onderdeel b, die verbonden zijn aan de overdracht en, indien nodig, de daarbij behorende mitigerende maatregelen.

Afdeling 4.2 Meten buiten overdrachtpunten

Artikel 2.44 beschikken over een meetinrichting

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over:

a. situaties waarin een aangeslotene tevens beschikt of moet beschikken over een geïnstalleerde meetinrichting op een andere plaats dan op of nabij een overdrachtpunt, waarbij kan worden bepaald dat die andere plaats wordt aangemerkt als een additioneel allocatiepunt;

b. welke partij bij aangeslotenen met een kleine aansluiting in die situatie de meetinrichting installeert en beheert;

c. welke partij bij aangeslotenen met een kleine aansluiting in die situatie de meetgegevens verzamelt, valideert en vaststelt.

2.44 Artikel 1 meetinrichting additionele allocatiepunt grote aansluiting

Indien een aangeslotene met een grote aansluiting op een distributiesysteem- of transmissiesysteem voor elektriciteit meer dan één marktdeelnemer contracteert als bedoeld in artikel 3.44, derde lid, van de wet, beschikt die aangeslotene op het daartoe toegekende

additionele allocatiepunt over een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 2.44, derde lid, van de wet gestelde eisen.

2.44 Artikel 2 meetinrichting productie-installatie bij garanties van oorsprong

Indien een aangeslotene met een grote aansluiting op een distributiesysteem- of transmissiesysteem voor elektriciteit voor zijn productie van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen garanties van oorsprong ontvangt, beschikt die aangeslotene bij de installatie, bedoeld in artikel 3.63, onderdeel a, van de wet, over een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 2.44, derde lid, van de wet gestelde eisen.

2.44 Artikel 3 meetinrichting en meetverplichting buiten overdrachtpunt kleine aansluiting

1. Indien een aangeslotene met een kleine aansluiting op een distributiesysteem voor elektriciteit meer dan één marktdeelnemer contracteert als bedoeld in artikel 3.44, derde lid, van de wet, beschikt de aangeslotene op het daartoe toegekende additionele allocatiepunt over een meetinrichting die voldoet aan de krachtens artikel 2.44, derde lid, van de wet gestelde eisen.

2. De meetinrichting bedoeld in het eerste lid wordt geïnstalleerd en beheerd door:

a. de distributiesysteembeheerder, indien het gaat om een parallel geschakelde meetinrichting die verbonden is met een technisch gescheiden installatie, die niet elektrisch gekoppeld is met de rest van de installatie van de eindafnemer;

b. de gecontracteerde meetverantwoordelijke partij of submeetverantwoordelijke partij, indien het gaat om een serieel geschakelde meetinrichting achter het primaire allocatiepunt.

3. De partij die de meetinrichting installeert en beheert, is tevens verantwoordelijk voor de verzameling, validatie en vaststelling van de meetgegevens.

2.44 Artikel 4 geen onafhankelijke vraagresponsovereenkomst op een serieel allocatiepunt bij teruglevering aan een derde

Indien een aangeslotene elektriciteit teruglevert aan een marktdeelnemer die niet zijn leverancier is, kan deze aangeslotene geen vraagresponsovereenkomst aangaan, tenzij de teruglevering geschiedt op een technisch gescheiden allocatiepunt, dat niet elektrisch is gekoppeld met de installatie waarop de vraagresponsdienst wordt geleverd.

Artikel 2.54 erkenning meetverantwoordelijkheid kleine aansluitingen buiten overdrachtpunten

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het voor een partij, uitgezonderd de distributiesysteembeheerder of meetverantwoordelijke partij, verboden is zonder erkenning van de Autoriteit Consument en Markt meetinrichtingen als bedoeld in artikel 2.44, tweede lid, te installeren en te beheren en daar te meten.

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen onderdelen van deze wet met betrekking tot een meetverantwoordelijke partij van overeenkomstige toepassing worden verklaard op de partij, bedoeld in het eerste lid, en kunnen ook overigens regels worden gesteld over de aanvraag, vereisten, wijziging, intrekking en overdracht van de erkenning, bedoeld in het eerste lid.

2.54.1 en 2.54.2 Artikel 1 erkenning en verplichtingen submeetverantwoordelijke partij

1. Het is een ander dan een distributiesysteembeheerder of meetverantwoordelijke partij verboden zonder erkenning als bedoeld in het vierde lid meetinrichtingen als bedoeld in [2.44 Artikel 3 meetinrichting en meetverplichting buiten overdrachtpunt kleine aansluiting, tweede lid, onderdeel b] te installeren en te beheren en daar te meten.

2. Op een submeetverantwoordelijke partij zijn de artikelen 2.46, tweede lid, aanhef en onderdelen a tot en met e en g, 2.4 en 4.2 tot en met 4.4 van de wet van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de in de aanhef van artikel 2.46, derde lid, van de wet bedoelde regels kunnen worden gesteld en dat in artikel 2.47, eerste lid, voor "meetverantwoordelijke partij" wordt gelezen "submeetverantwoordelijke partij".

3. Een submeetverantwoordelijke partij:
  - a. beschikt over de benodigde organisatorische en technische kwaliteiten alsmede over voldoende deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn verplichtingen; en
  - b. is redelijkerwijs in staat de verplichtingen gesteld bij of krachtens de artikelen, bedoeld in het tweede lid, artikel [2.44 Artikel 3 meetinrichting en meetverplichting buiten overdrachtpunt kleine aansluiting] en artikel 4.8, zevende tot en met negende lid, van de wet na te komen.
4. De Autoriteit Consument en Markt verleent een submeetverantwoordelijke partij voor de installatie, het beheer en het meten bij een op aanvraag een erkenning als de submeetverantwoordelijke partij voldoet aan de eisen, bedoeld in het derde lid.
5. De Autoriteit Consument en Markt kan voorschriften en beperkingen verbinden aan een erkenning.
6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
  - a. de voorwaarden waaraan een aanvraag moet voldoen;
  - b. de procedure voor de aanvraag van een erkenning;
  - c. de informatie die een submeetverantwoordelijke partij na het verlenen van de erkenning al dan niet periodiek moet verstrekken.

2.54.2 Artikel 2 nadere regels erkenning submeetverantwoordelijke partij

1. Een submeetverantwoordelijke partij beschikt over de benodigde organisatorische en technische kwaliteiten, alsmede deskundigheid voor een goede uitvoering van zijn verplichtingen, indien:
  - a. de aanvrager een rechtspersoon is;
  - b. de werkzaamheden ter uitvoering van zijn wettelijke verplichtingen worden uitgevoerd door een daartoe deskundig persoon;
  - c. die submeetverantwoordelijke partij beschikt over een kwaliteitsborgingssysteem voor het uitvoeren van de werkzaamheden die zijn voorgeschreven bij of krachtens de artikelen [2.54.2 Artikel 1 overeenkomstige toepassing submeetverantwoordelijke partij], [2.44 Artikel 3 meetinrichting en meetverplichting buiten overdrachtpunt kleine aansluiting] en artikel 4.8, zevende tot en met negende lid, van de wet, dat is gecertificeerd door een organisatie die daartoe is geaccrediteerd door de Nederlandse Raad voor de Accreditatie of een gelijkwaardige andere accreditatieinstelling;
  - d. die submeetverantwoordelijke partij redelijkerwijs in staat is de werkzaamheden die zijn voorgeschreven bij of krachtens de artikelen [2.54.2 Artikel 1 overeenkomstige toepassing submeetverantwoordelijke partij], [2.44 Artikel 3 meetinrichting en meetverplichting buiten overdrachtpunt kleine aansluiting] en artikel 4.8, zevende tot en met negende lid, van de wet uit te voeren.
2. Een submeetverantwoordelijke partij geeft de Autoriteit Consument en Markt binnen twee weken alle wijzigingen van gegevens door die voor de erkenning van belang zijn, daaronder begrepen vernieuwing of wijziging van de certificering, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c.
3. [Artikel 2.48.3 Artikel 2 meldplicht bij risico discontinuïteit] is van overeenkomstige toepassing op een submeetverantwoordelijke partij, met dien verstande dat voor "meetverantwoordelijke partij" wordt gelezen "submeetverantwoordelijke partij".

2.54.2 Artikel 3 wijzigen en intrekken erkenning submeetverantwoordelijke partij

1. [Artikel 2.49.2 Artikel 1 procedure intrekken erkenning] is van overeenkomstige toepassing op een erkenning als submeetverantwoordelijke partij, met dien verstande dat voor "meetverantwoordelijke partij" wordt gelezen "submeetverantwoordelijke partij".
2. Een aangeslotene als bedoeld in [2.44 Artikel 3, eerste lid, meetinrichting en meetverplichting buiten overdrachtpunt kleine aansluiting], contracteert in geval van intrekking van de erkenning van zijn submeetverantwoordelijke partij binnen zes weken een nieuwe submeetverantwoordelijke partij.
3. Het contract met de nieuwe meetverantwoordelijke partij, bedoeld in het derde lid, treedt uiterlijk achttien weken na intrekking van de erkenning in werking.
4. Indien de erkenning wordt ingetrokken omdat de submeetverantwoordelijke partij niet meer aan de verplichtingen kan voldoen, mede vanwege een faillissement, worden twee weken toegevoegd aan de termijn, bedoeld in het vierde lid.

Afdeling 4.3 Melding en openbaarmaking incidenten gegevensbescherming

Artikel 4.4 en 4.22 melden incidenten

4. *Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de melding, informatieverstrekking aan Onze Minister en openbaarmaking.*

4.4 en 4.22 Artikel 1 melden incidenten

1. Een melding van een inbreuk op de beveiliging van gegevens als bedoeld in de artikelen 4.4, eerste lid, of 4.22, eerste lid, van de wet wordt gedaan op een door Onze Minister aangegeven wijze.

2. Onze Minister kan, na raadpleging van de betrokken partij, het publiek informeren over een gemeld incident als bedoeld in de artikelen 4.4, eerste lid, of 4.22, eerste lid, van de wet, of vorderen dat de betrokken partij dit doet, indien publieke bewustwording nodig is om een incident te voorkomen of een lopend incident te beheersen.

HOOFDSTUK 5 UITVOERING, TOEZICHT EN HANDHAVING

Afdeling 5.1 Uitvoering door Autoriteit Consument en Markt

Artikel 5.1 aanwijzen regulerende instantie en taken ACM

2. *De Autoriteit Consument en Markt is belast met de bij algemene maatregel van bestuur gestelde taken:*

a. ter uitvoering van richtlijn 2009/73 en richtlijn 2019/944;

b. die betrekking hebben op de samenwerking met bevoegde instanties van derde landen.

5.1.2 Artikel 1 samenwerking

1. De Autoriteit Consument en Markt werkt in grensoverschrijdende kwesties samen met:

a. instellingen in andere lidstaten van de Europese Unie die op grond van nationale wettelijke regels zijn aangewezen als nationale regulerende instantie of toezichthouder; [59, 1e lid, onder f, RL 2019/944, art. 41, eerste lid, onderdeel c, Gasrichtlijn]

b. Acer [59, 1e lid, onder f, RL 2019/944, art. 7, eerste en tweede lid en art. 41, eerste lid, onderdeel c, Gasrichtlijn]

c. andere instanties van betrokken lidstaten.

2. De Autoriteit Consument en Markt werkt, onder meer teneinde de nationale markten op één of meer geografische gebieden als bedoeld in artikel 12, derde lid, van verordening 715/2009 te integreren en samenwerking tussen een transmissiesysteembeheerder en een buitenlandse transmissiesysteembeheerder in deze gebieden aan te moedigen, samen met instellingen in andere lidstaten van de Europese Unie die op grond van nationale wettelijke regels zijn belast met de toepassing van de regels op het gebied van gas. [art. 7, eerste lid Gasrichtlijn]

5.1.2 Artikel 2 monitoring

De Autoriteit Consument en Markt:

a. volgt in welke mate de elektriciteitsmarkt aan de doelstellingen, bedoeld in artikel 58 van richtlijn 2019/944, voldoet; [58 ERL]

b. volgt in welke mate de gasmarkt aan de doelstellingen, bedoeld in artikel 40 van richtlijn 2009/73, voldoet; [40 GRL]

c. beoordeelt de samenhang tussen een investeringsplan als bedoeld in artikel 3.34 van een transmissiesysteembeheerder en het Uniebrede netontwikkelingsplan als bedoeld in artikel 30, eerste lid, onderdeel b, van verordening 2019/943 of artikel 8, derde lid, onderdeel b, van verordening 714/2009; [59, eerste lid, onder k, ERL, 41, 1e lid, onder g, RL 2009/73]

d. volgt het niveau van transparantie op de elektriciteits- en gasmarkten, met inbegrip van de groothandelsprijzen; [59, 1e lid, onder n; 41, 1e lid, onder i, RL 2009/73]

e. volgt het niveau en de doeltreffendheid van de openstelling van de markt en de mededinging op groot- en kleinhandelsniveau; [59, 1e lid, onder o, RL 2019/944; 41, 1e lid, onder j, RL 2009/73]

f. volgt het bestaan van praktijken gericht op het aangaan van overeenkomsten die afnemers kunnen weerhouden van of hen beperkingen kunnen opleggen met betrekking tot een keuze voor het gelijktijdig sluiten van overeenkomsten met meer dan een leverancier; [59, 1^e lid, onder p, RL 2019/944; 41, 1^e lid, onder k, RL 2009/73]

g. volgt de marktontwikkelingen van levering op basis van een dynamische elektriciteitsprijs als bedoeld in artikel 2.9, van de wet [dynamische elektriciteitsprijs], en beoordeelt de risico's van nieuwe producten en diensten; [11, lid 2 ERL]

h. volgt de investeringen in productie- en opslagcapaciteit met het oog op de voorzieningszekerheid; [59, 1^e lid, onder v, RL 2019/944; 41, 1^e lid, onder r, RL 2009/73]

i. volgt de technische samenwerking tussen transmissiesysteembeheerders binnen de Europese Unie en buitenlandse instellingen die op grond van nationale wettelijke regels zijn belast met het beheer van een transmissiesysteem in landen buiten de Europese Unie. [59, 1^e lid, onder w, RL 2019/944]

j. volgt het congestiebeheer van transmissie- en distributiesystemen, inclusief interconnectoren. [59, lid 10 ERL]

5.1.2 Artikel 3 publicatie

De Autoriteit Consument en Markt publiceert:

a. jaarlijks aanbevelingen over de conformiteit van de leveringsprijzen met artikel 5 van richtlijn 2019/944 en artikel 3 van richtlijn 2009/73; [59, 1^e lid, onder s, RL 2019/944; 41, 1^e lid, onder p, RL 2009/73]

b. jaarlijks de beoordelingen bedoeld in artikel 5.1.2 artikel 2, onderdeel c; [59, eerste lid, onder k, ERL, 41, 1^e lid, onder g, RL 2009/73]

c. tot [datum (10 jaren na inwerkingtreding van deze bepaling)] jaarlijks een verslag met de belangrijkste marktontwikkelingen van levering op basis van een dynamische elektriciteitsprijs als bedoeld in artikel 2.10, van de wet, waaronder de ontwikkeling van het aanbod op de markt en de effecten op de facturen van de consument en de prijsvolatiliteit; [11, lid 4, ERL]

d. om de twee jaren aanbevelingen over de prestaties van de transmissie- en distributiesysteembeheerders voor elektriciteit met betrekking tot de ontwikkeling van een slim netwerk dat gericht is op energie-efficiëntie en de integratie van energie uit hernieuwbare bronnen; [59, 1^e lid, onder l, RL 2019/944]

e. de geschatte kosten van de transmissie- en distributiesysteembeheerders die zij gebruikt voor het vaststellen van een inkomstenbesluit of een tarievenbesluit met inachtneming van het bepaalde in artikel 10, eerste lid, onderdeel c, van de Wet openbaarheid van bestuur. [59, lid 9, ERL]

5.1.2 Artikel 4 Overige taken ACM

De Autoriteit Consument en Markt:

a. draagt bij aan de compatibiliteit van gegevensuitwisselingsprocessen voor de belangrijkste marktprocessen in één of meer geografische gebieden als bedoeld in artikel 34, derde lid, van verordening 2019/943 of artikel 12, derde lid, van verordening 715/2009; [59, 1e lid, onder x, RL 2019/944; 41, 1e lid, onder u, RL 2009/73]

b. zorgt ervoor dat een transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit ingevolge artikel 16 van verordening 2019/943 zo veel mogelijk interconnectorcapaciteit beschikbaar stelt; [59, 1^e lid, onder h, RL 2019/944]

c. draagt in voorkomend geval, met de instellingen in andere lidstaten van de Europese Unie die op grond van nationale wettelijke regels zijn aangewezen als nationale regulerende instantie, zorg voor de gezamenlijke vaststelling van niet-naleving van Unierechtelijke verplichtingen, van:

i. de ENTSB voor elektriciteit of de EU-DSB-entiteit; [59, lid, 1, onder c, ERL]

ii. de regionale coördinatiecentra, opgericht uit hoofde van artikel 35 van verordening 2019/943 [62, lid 1, onder f, ERL]

d. brengt een certificeringsbeschikking voor een transmissiesysteembeheerder of een interconnectorbeheerder als bedoeld in artikel 3.4, eerste of derde lid, van de wet, en alle relevante informatie in verband met dat besluit onverwijld ter kennis van de Europese Commissie. [artikel 10, lid 6, van de Gasrichtlijn en artikel 52, lid 6, van de Elektriciteitsrichtlijn]

Afdeling 5.2 Uitvoering door Onze Minister

Artikel 5.12 strategische reserve

2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de strategische reserve, ter uitvoering van artikel 22, tweede lid, van die verordening.

5.12 Artikel 1 strategische reserve

1. Indien Onze minister op grond van artikel 5.12, eerste lid, van de wet de transmissiesysteembeheerder voor elektriciteit opdraagt tot de inrichting van een strategische reserve als bedoeld artikel 21, derde lid, van verordening 2019/943, worden bij ministeriële regeling regels gesteld over, in ieder geval:

- a. het doel van de strategische reserve;
- b. de periode waarvoor de strategische reserve wordt ingericht;
- c. de wijze waarop de transmissiesysteembeheerder een strategische reserve contracteert;
- d. niet-beschikbaarheidsbetalingen die de transmissiesysteembeheerder kan opleggen bij niet levering; en
- e. andere uitwerking noodzakelijk voor de inrichting van een strategische reserve.

Afdeling 5.3 Overige bepalingen

Artikel 5.27 retributies minister

1. Overeenkomstig bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels is een door Onze Minister vast te stellen vergoeding verschuldigd voor kosten die samenhangen met het behandelen van een aanvraag om of het geven van een beschikking inzake een bij of krachtens deze wet door Onze Minister te verlenen instemming, aanwijzing, ontheffing of vergunning.

5.27.1 Artikel 1 retributies minister

1. De bedragen die verschuldigd zijn op grond van artikel 5.27, eerste lid, van de wet, zijn vaste bedragen.

2. De bedragen, bedoeld in het eerste lid, kunnen verschillen voor de verschillende in artikel 5.27, eerste lid, van de wet, bedoelde beschikkingen.

3. De bedragen, bedoeld in het eerste lid, worden bij ministeriële regeling vastgesteld.

4. Onze Minister brengt de bedragen, bedoeld in het eerste lid, in rekening en verzendt een beschikking daartoe tegelijk met de bekendmaking van de betreffende beschikking als bedoeld artikel 5.27, eerste lid, van de wet.

5. In afwijking van het vierde lid brengt de Autoriteit Consument en Markt de bedragen in rekening, voor zover zij namens Onze Minister beschikkingen neemt als bedoeld artikel 5.27, eerste lid, van de wet.

6. De bedragen die gefactureerd door Onze Minister, worden door Onze Minister geïnd en aan Onze Minister betaald.

HOOFDSTUK 6 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Afdeling 6.1 Wijziging andere besluiten

Afdeling 6.2 Slotbepalingen

Artikel 6... Intrekken besluiten

De volgende besluiten worden ingetrokken:

- a. [...]

Artikel 6... inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 6.... citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Energiebesluit.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister voor Energie en Klimaat